

PROGRAMA DE
(¹) LA FESTA
MAJOR(²)
DE SITGES 2025
(³)//SANT
BARTOMEU(⁴)
19.08.25 → → → →
26.08.25(⁵)
// SANTA TECLA
(⁶) 19.09.25 →
→ 23.09.25

Anàlisi de la freqüència de:

¹El *Gener* d'una gralla

²Els plats de la Banda

³Un morteret

⁴El repic de *Matinades* d'un timbal

⁵Una pandereta

⁶Uns picarols

Ajuntament
de Sitges

SITGES
FESTA
MAJOR

festa
patrimonial
d'interès nacional

Manifest per una Festa Major sorollosa	5
Salutació de l'Alcaldeessa de Sitges, <i>Aurora Carbonell i Abella</i>	6
Poema a la Bandera, <i>d'Alba López Varas</i>	7
Salutació de la Regidora de Tradicions i Festes, <i>Eva Martín Martínez</i>	8
Salutació del Rector de la Parròquia, <i>Rafael Vilaplana Moltó</i>	8
Les cares d'enguany	9
Que ens vinguin darrere amb un flabiol sonant, <i>de Joan Yll Martínez</i>	12
Fragments d'una conversa entre grallers	14
100 sorolls de la Festa (i alguns silencis)	18
La Cirereta, una conversa entre canalla	20
La Festa Major com a mort i resurrecció de la societat, <i>de Manuel Delgado</i>	24
A so de campanes, <i>dels campaners i campaneres</i>	28
La Plaça, el nou espai de la Festa	33
Aquesta nit baixem a La Plaça: entrevista al duet Alosa	36
Passi el que passi, els timbals tornen a sonar, <i>de Jorgina Serra López</i>	38
Decàleg per gaudir de la Festa	41
Per molts anys! Felicitem les colles que estan d'aniversari	44
La Festa Major del carrer Sant Pau	48
Fins que passi la banda, <i>de Joana Fort i Baixeras</i>	55
Goigs, joia, Festa Major, <i>de M. Loreto Almirall Malivern</i>	58
Unes paraules de l'equip de Barraques	62

Trobaràs el **programa d'actes** a la butxaca de la contraportada

Crèdits

IMATGE FESTA MAJOR DE SITGES 2025

Carlos Izquierdo Capo

DISSENY I MAQUETACIÓ

Carlos Izquierdo Capo

EDITA

Comissió Municipal de Sant Bartomeu i Santa Tecla

FOTOGRAFIES

Clàudia Sauret i Verdejo

(excepte les que porten un altre crèdit)

IMPRIMEIX

Editorial MIC

Segueix-nos a @fmsitges

Més informació a: sitgesfestamajor.cat

La Comissió no es fa càrrec de la tria d'anunciant d'aquest programa i volem evidenciar que alguns d'ells, especialment els que fomenten l'especulació immobiliària, es contradueixen amb els nostres valors.

La Comissió de Festa Major 2025-2026 està formada per Xavier Salmerón Carbonell (President), Marta Artigas Masdeu, Vinyet Baqués Almirall, Vinyet Casolí Carbonell, Gabriel González Miret, Paula Hidalgo Escolano, Aleix Ibàñez Bach, Mar Jaime Albert, Marta Juez Riverola, Maria Junyent Carbonell, Raquel Llorià Matas, Maria Lluís Alcázar, Irene Martínez Sarasa, Adrià Ruiz Bielsa i Clàudia Sauret Verdejo.

Volem donar les gràcies a: El Cable, per haver-nos obert les portes un dissabte al matí / Agrupació de Balls Populars de Sitges, i en especial a les cosidores, que ens van deixar la seva sala ben engalanada / Andrew Leek, per deixar-nos ocupar la seva terrassa / Biblioteca Santiago Rusiñol, per acollir-nos a un espai emblemàtic com són les terrasses / Ràdio Maricel, que publica molt amablement els nostres pòdcasts / Vicenç Morando, que va moderar, com sempre de manera magistral, la conversa entre grallers / Lluís Marcet, que ens ha regalat un jingle / Campaners i campaneres de l'Església Parroquial de Sant Bartomeu i Santa Tecla, que ens han rebut amb els braços oberts i ens han donat el seu temps i saber / Pinyu Martí, que vindria a ser l'àngel de la guarda dels pòdcasts que hem fet.

**Ajuntament
de Sitges**

**SITGES
FESTA
MAJOR**

**festa
patrimonial**
d'interès nacional

Manifest per una sorollosa festa

HEM VINGUT A HEM VINGUT A	celebrar el soroll defensar la relació entre soroll i les festes populars parlar, i escoltar cridar: bona Festa Major!	HI HA HI HA HI HA HI HA	un tro un ceptrot ple de trons una traca no autoritzada els concerts de Barraques i que no ens els treguin una sardana un sospir quan passen els Gegants, tan guapos algú que mastega patates al vermut de Sant Lli
HEM VINGUT A HEM VINGUT A		HI HA HI HA	
SABEM	que a tu també et cau una llàgrima quan escoltes el primer re (reeee) del Toc de Matinades	HI HA HI HA	
VIVIM	una època delicada per fer soroll	HI HA	
VIVIM	una època delicada per fer soroll especialment quan allò que fa soroll és la cultura popular	ANUNCIEM	un programa d'actes ben SOROLLÓS (les majúscules són un crit)
VOLEM NECESSITEM EXIGIM	Festes Majors sorolloses Festes Majors sorolloses Festes Majors sorolloses	ANUNCIEM	un nou espai de gresca, xerinxola i debat: La Plaça
VOLEM	que els crits que fem a la ballada final arribin fins l'últim racó del cel, perquè ens escoltin els qui ja no hi són, i ballin amb nosaltres	ANUNCIEM	que tot això que diem no aplica al Tram en calma, perquè tota regla té la seva excepció que la confirma
VOLEM VOLEM VOLEM	picarols, timbals i gralles de sol a sol orquestrades, bandes, sardanes i cobles <i>La Processó de Sant Bartomeu i Paquito el Chocolatero</i>	ANUNCIEM	que aquest programa va dedicat a totes les persones que fan possible Sant Bartomeu i Santa Tecla, especialment a aquelles que tenen menys protagonisme
VOLEM	que el so d'un morteret ens ressoni al pit	ANUNCIEM	que hem fet un llistat de 100 sorolls (i alguns silencis) de la Festa
VOLEM VOLEM	que repiquin les campanes crits d'alegria	ANUNCIEM	que hi ha parts d'aquest programa que es poden escoltar en format pòdcast
VOLEM	una Festa Major de Sant Bartomeu i Santa Tecla dedicada a les persones que la fan sonar, i que l'han fet sonar	ANUNCIEM	que totes les matinals seran alegres i festives, i solemnes els oficis
DENUNCIEM	el silenci (en el marc de la Festa)	PER A NOSALTRES	és un honor que estiguis a punt de llegir aquest programa. Tant de bo que ho facis en veu alta
DENUNCIEM	qualsevol agressió, pel motiu que sigui	PER A NOSALTRES	és un regal viure a Sitges
HI HA HI HA HI HA HI HA HI HA HI HA	goigs gralles canalla xerraire converses i més converses campanes la música celestial que fa el formatge quan es gratina algú que desafina? el jazz de Retiro un poema	PER A NOSALTRES	no hi ha alegria més gran que una nova Festa Major
HI HA HI HA HI HA			

Sitgetanes i sitgetans,
 És un plaer tornar-me a adreçar
 a vosaltres per la Festa Major
 de Sant Bartomeu i Santa Tecla.
 Aquests són dies imprescindibles
 per trobar-nos, celebrar la
 nostra identitat i també per
 compartir la nostra riquesa
 cultural amb els que estimem,
 els qui compartim el Sitges de
 cada dia i fins i tot amb els que
 ens visiten en aquestes dates
 de l'estiu. Aquest any ha fet
 fortuna un anunci de l'estiu
 que reivindica "el mateix de
 sempre". I la nostra també és una
 reiteració estiuenca i orgullosa
 en el calendari de cada agost,
 però que ens omple l'ànima de
 les certeses de ser qui som, al
 mateix temps que ens obre un
 món que cada any és diferent.

La nova Comissió de Festa
 Major ha treballat il·lusionada
 i ha fet molt bona feina per
 mantenir la nostra Festa Major
 al nivell d'excel·lència d'una Festa
 patrimonial d'Interès Nacional,
 com és la nostra. Hem d'agrair-
 los les hores de dedicació i posar-
 nos al seu costat perquè han
 sabut mantenir el gruix d'actes
 tradicionals i estimadíssims, al
 mateix temps que proposar-nos
 noves visions. Som sitgetanes
 i sitgetans que sabem què és la
 Festa Major, què cal fer en cada
 moment crucial, però al mateix
 temps ens deixem emportar per
 l'entusiasme que ens ofereixen
 les persones que enguany tenen
 l'honor de fer-nos vibrar en
 moments significatius de la Festa.

Carlos Izquierdo es defineix,
 entre d'altres coses, com un
 creatiu de la vida, i a ell devem
 el fantàstic cartell i la imatge
 d'aquest any tant per Sant
 Bartomeu com per Santa Tecla.
 Els Retrio segur que ens posaran

música al Pregó des de la seva
 visió de grans artistes. L'Òscar
 Ferret, el Joan Pinós i el Josep
 "Pinyu" Martí són una mostra
 del talent sitgetà i de com
 l'artista pot tenir una projecció
 internacional sense oblidar les
 seves arrels de casa. I, com no,
 també vull felicitar el Pendonista
 de Sant Bartomeu, Joan Pros,
 i la Pendonista de Santa Tecla,
 Vinyet Caballé.

El Pendonista i la Pendonista
 ens fan emocionar cada any
 portant aquests símbols que ens
 identifiquen i compartint-los
 amb els seus cordonistes. Desitjo
 que gaudeixin com el qui més de
 les processons i l'esperadíssima
 Entrada de Sant Bartomeu i
 també de Santa Tecla. Com
 segur que també serà ben emotiu
 el Poema a la Bandera, que
 enguany és obra d'Alba López.

Us convido a viure aquesta Festa
 Major amb l'alegria i el civisme
 que ens caracteritzen. Gaudim
 dels actes, respectem les nostres
 tradicions i compartim aquests
 moments amb orgull i estima
 per la nostra vila. La Festa
 Major de Sitges no és només una
 celebració, sinó una mostra viva
 de la nostra identitat, de la nostra
 història i del nostre futur com a
 poble.

Visca Sitges i visca la nostra Festa
 Major!

Poema a la Bandera

d'Alba López Varas

L'ESPERA

A vosaltres: Jan, Quim i Toni

Fins que arriba el moment, tot és silenci.
Però no és el buit. És l'espera.
És el cor, anhelant permís per bategar;
és la paràlisi inquieta,
el desassossec de qui sap què vindrà;
el crit contingut a la gola.
És el Sant, immòbil i callat dins la roja bandera.
I a la fi, l'esclat que tot ho comença:
el so dels morterets travessant els carrers
rebotant alegrement les portes
i esvalotant amb força la sang.
És el vent que duu a dins els crits, la música, els riures
i que inaugura una intensa i efímera vida,
36 hores que no s'oblidaran.
Ara sí, ja és Festa Major!
Les campanes repiquen
i el cor es desboca.
Ara tot és roig, tot és festa, tot és joc.
Sant Bartomeu desperta pel so del seu poble.
Sitges reneix beneïda.
La vida es mou, sona, vibra.
El moviment és síncron, és pertot i és col·lectiu.
L'espèctec del joc és memòria
i és l'essència primigènica d'un poble
que a partir d'ara és llum.
És goig. I és festa.

Alba López Varas

Fins que arriba el moment, tot és silenci. / Però no és el buit. És l'espera. / És el cor, anhelant permís per bategar; / és la paràlisi inquieta, / el desassossec de qui sap què vindrà; / el crit contingut a la gola. / És el Sant, immòbil i callat dins la roja bandera. / I a la fi, / l'esclat que tot ho comença: / el so dels morterets travessant els carrers / rebotant alegrement les portes / i esvalotant amb força la sang. / És el vent que duu a dins els crits, la música, els riures / i que inaugura una intensa i efímera vida, / 36 hores que no s'oblidaran. / Ara sí, ja és Festa Major! / les campanes repiquen / i el cor es desboca. / Ara tot és roig, tot és festa, tot és joc. / Sant Bartomeu desperta pel so del seu poble. / Sitges reneix beneïda. / La vida es mou, sona, vibra. / El moviment és síncron, és pertot i és col·lectiu. / L'espèctec del joc és memòria / i és l'essència primigènica d'un poble / que a partir d'ara és llum. / És goig. I és festa.

Salutació de la Regidora de Tradicions i Festes

Eva Martín Martínez

Tot torna, i també la Festa Major! I torna per remetre'ns al passat i a les persones que enyorem; al present que compartim, i al llegat que volem deixar en el futur. L'energia col·lectiva ens engoleix per fer-nos sentir felices, estimades i part d'una comunitat, que celebra, que commemora i que recorda.

I tot el que torna, i que tant ens agrada, arriba aquest 2025 amb propostes noves i aniversaris, amb estrenes de vestuari, amb l'homenatge i record al Ramon Soler, i amb nous reptes com la coincidència de les 36 hores en cap de setmana. Més que mai haurem de demostrar com ens estimem els nostres balls, facilitant el seu pas, i com

sabem viure amb intensitat de forma cívica i respectuosa.

Enhorabona a tots els protagonistes de la festa i a la Comissió. Mai són suficients les paraules per premiar la seva tasca, com tampoc la del Consell del Patrimoni Festiu de Festa Major, la de les entitats, les colles, i la de tantes persones anònimes que fan possible la festa, així com la seva protecció i preservació.

Brindem per la vida, celebrem la Festa Major!

Feliç Sant Bartomeu i Santa Tecla, i visca Sitges!

Salutació del Rector de la Parròquia

Rafael Vilaplana Moltó

Si hi ha una cosa en la qual coincideixen Sant Bartomeu i Santa Tecla, és en l'amor a Jesús.

L'Església proclama que una persona és santa primer per saber que intercedeixen per nosaltres davant Déu, que vetllen per nosaltres. Sant Bartomeu i Santa Tecla vetllen pels vilatans de Sitges des del cel. Però també són proclamats sants perquè els cristians els tinguem d'exemple.

Tots els batejats, tots els cristians, som cridats a la santedat. Llegint la vida dels sants trobarem coses que ens semblen molt llunyanes a la nostra forma de vida actual. Però, en el fons, la santedat no es tracta de fer coses molt grans. Ser sant no és altra cosa que fer allò que ens toca fer a la vida: donar classes, estudiar, treballar a l'oficina,

anar a comprar, cuidar els fills o els avis, divertir-se amb les amistats, també... Tot, fer-ho com si aquell fos l'únic moment que tenim en la nostra vida per demostrar-li a Jesús la nostra estimació.

I d'aquests sants n'hi ha molts a prop nostre. Són, com deia el Papa Francesc, els sants «de la puerta de al lado». Que s'aixequen a les sis del matí per tirar la família endavant, que li porten la compra a la veïna malalta del tercer pis... Siguem nosaltres aquests sants «de la puerta de al lado». Que amb un somriure als llavis mirem de construir un món millor, com Déu el vol.

Que tingueu tots unes molt bona Festa Major de Sant Bartomeu i de Santa Tecla, viscudes amb fe, civisme i fraternitat.

Les cares d'enguany

Les cares de la Festa Major són moltes. Milers. Aquestes pàgines, però, van dedicades a algunes persones que aquest any viuran una Festa especial, una que només passa una vegada. Destaquem alguns fragments d'una conversa sobre records i sons de la Festa amb els pregoners (sí, en plural!), pendonistes, autor de la imatge i autora del Poema a la Bandera de la Festa Major de Sitges 2025.

Retrio (Òscar Ferret Haynes, Joan Pinós Sariol i Josep "Pinyu" Martí) (Pregoners)

Òscar → «La Festa Major és el Nadal sitgetà. Per mi la Festa Major és més important que el Nadal. Quan era petit, Santa Tecla era molt millor que el Nadal, i bé que per Nadal ens regalen coses. Un dels disgustos que vaig tenir de petit és que jo, que potser tenia quatre anys i m'encantaven els Gegants, estava al balcó de casa mon àvia i vaig veure que la Geganta la portava un home. Jo pensava que a la Geganta la portaria una dona. I vaig pensar, per què, això? No ho entenia».

Pinyu → «El que em fascina és el so random. Que tu estàs a casa i de cop: una xiuladora i un timbal per allà, pum, pumputupum. No vull portar mals auguris, però algun any que plou, llavors es torna tot com boig i de cop apareix una colla per aquí i una colla per allà, hi ha un punt de bogeria que també està molt bé. És a dir, de les coses dolentes, treure les coses bones. Però aquest punt *random* del so el trobo especial... A més, a hores que no toca, com el dia Sant Bartomeu, a les quatre de la tarda».

Pinós → «A mi m'agradava molt, després del Castell de Foc, anar corrents a esperar que comencés la banda, l'orquestra de ball. Mira quina cosa. I anava allà a escoltar l'orquestra de ball, a veure qui venia i com ho feien. De fet, no vaig parar fins a tocar jo en una orquestra de ball. Res, vaig aguantar un any. (...) Jo esperava la banda sempre. Un dels moments més macos de la Festa Major, per mi, era anar a escoltar la banda. Abans passaven pel carrer Sant Pau i a vegades la podia escoltar des del balcó.»

Joan Pros Borràs

(Pendonista de Sant Bartomeu)

«Un dels meus primers records de la Festa Major és quan pintaven els Gegants i el Drac. Quan era allà l'Arxiu, hi havia el magatzem de la brigada, i a la part de darrere, hi havia un petit magatzem. Allà guardaven els Gegants desmuntats, els Cercolets, tot. Quan acabava el col·legi, ja estava esperant que obrissin les portes del magatzem, perquè moltes vegades els pintaven a fora al carrer, on hi havia més llum. La meua Festa Major començava allà. El Castell de Foc el veia des de darrere, assegut a les escales de l'Ajuntament. (...) Quan acabava el Castell de Foc, pràcticament, els Gegants ja sortien. A vegades també em quedava dins de l'Ajuntament arreglant, sovint s'havia torçat alguna pota, calia reparar alguna trompada... Jo anava preparat amb claus i tot això i em passava mitja nit allà dintre arreglant».

Vinyet Caballé Artigas

(Pendonista de Santa Tecla)

«El que més recordo és allò de córrer per les ballades de Sardana. Perquè en feien tres, aleshores: al migdia, a la tarda i a la nit. I no ens en perdiem ni una, la meua amiga i jo» (...) I després, l'Entrada de Grallers, que l'he vista des de molts llocs. Jo vivia al carrer Sant Francesc i la meua mare em donava el drap de la pols perquè eixugués la pols mentre entraven els Grallers, i després ja quan em vaig casar, ho vaig veure tot al Cap de la Vila. Ens vam casar el 4 d'agost, però el meu marit el 22 d'agost ja volia estar a Sitges perquè hi havia la Festa Major. I llavors, ja des de sempre al Cap de la Vila. Ara vaig a l'Ajuntament i, al final, doncs ja l'escoltaré des de casa».

Carlos Izquierdo Capo

(Dissenyador de la imatge)

«Des que tinc ús de memòria, he portat una samarreta de Festa Major cada any diferent. Mon pare ja des de petit feia la samarreta, per la colla d'amics de l'Escola Pia. Això va anar evolucionant, i després ja va ser per la colla d'amics i fins a dia d'avui, així seguim. (...) El 23 vaig a esmorzar amb l'Àliga, però després jo em canvio la samarreta verda, em poso la samarreta de Festa Major i vaig cap a La Gralla. I allà ens fem la foto, davant de casa, des del balcó o davant del cartell, amb tots els meus amics i amb la samarreta, últimament dissenyada per mi, cosa que és un honor. (...) No sé quina samarreta faré pels amics aquest any, però el que està clar és que al carrer Major 33, aquest any es penjarà el cartell oficial de la Festa Major de Sitges, això sí».

Alba López Varas

(Autora del Poema a la Bandera)

«Jo, els timbals. Ara estàveu dient coses que a mi també em ressonen, però crec que els timbals és el primer que em ve al cap, i sobretot la sensació de molta gent, molt de soroll, ahora, sumat als timbals... És com que et vibra per dins una sensació de formar part de tota aquella gent que també està veient la Festa. A mi em costa molt tenir aquesta sensació en altres moments, aquesta cosa que altres persones tenen amb el futbol... (...) Per Festa Major es genera una sensació de col·lectivitat, de formar part d'una cosa, que jo crec que té molt a veure el so de la Festa i que no es viu sovint. I això em fa posar la pell de gallina».

Que ens vinguin darrere amb un flabiol sonant

De Joan Yll Martínez (Cronista Oficial de la Vila i Flabiolaire de la Cobla Sitgetana)

A la plaça tothom es mira el rellotge, els músics de la Cobla esperen, carrer Major enllà es va afeblint la remor de les gralles de les últimes colles que han participat en l'entrada. De sobte, un tro que ho desbarata tot. Tothom mira el cel, mentre una llengua de fum sembla que vulgui enviar un missatge, però es dispersa. Encara no ha petat el segon, que el flabiolaire estrena un introit de festa, allarga l'últim trino de la cadència i la baqueta propicia un cop sec sobre el tamborí. Sona la sardana *La Processó de Sant Bartomeu*, del mestre Antoni Català. La primera de les dues que s'interpretaran. La segona, *La Festa Major* del mestre Enric Morera.

L'ambient és xafogós, el Cap de la Vila és ple, els sardanistes ballen amb ganes. Ens retrobem amb cares conegudes que potser no havíem vist des de feia un any, per aquesta mateixa data i en aquest mateix lloc. Els components dels balls, amb la faixa plegada entre la mà, es fan pas, sobresurten els repics enjogassats dels picarols. Altres no es volen perdre el moment i s'han incorporat a les anelles, serà la primera suor que llisca damunt la blancor de

la camisa, després en seguiran moltes més, però aquesta, la primera, és compartida per tots, els qui ballen i també els qui s'ho miren. Quan arriba el fort del tuti, s'escolten veus pujades de to, crits que campen per damunt de l'emotivitat del moment. Establint-se un frec a frec entre els dansaires, a veure qui salta amb més entusiasme i qui aixeca més els peus de terra.

És d'aquesta manera com els primers sons, les primeres músiques de la nostra Festa Major, conformen un aiguabarreig de sensacions: emotivitat, arrelament a les nostres tradicions, ganes de passar-ho bé, convit a entrar a formar part de les rotllanes per a tothom: els de casa i els forans.

Acaba la primera sardana i tothom espera, ningú se'n va, fins que altra vegada el flabiolaire engega l'introit de la segona. Poc s'imaginaven els mestres Català i Morera que les seves sardanes servien per aglutinar aquest gran ambient que es desplega en aquesta plaça tan de poble, en el dia i l'hora en què Sitges estrena una nova Festa Major, com si fos la primera.

Flabiol

La sardana segueix la mateixa tònica que l'anterior, fins que arriba el segon contrapunt i entren a la plaça els Gegants, i es fan un lloc al mig de la rotllana. La seva majestuositat és impactant, semblen acabats d'estrenar. En aquell instant sobresurten aquells «ooooh!» d'admiració. I només acabar, travessen la plaça com si tinguessin pressa, van per feina. S'escolta ja el remor dels timbals que acompanyen al Drac. El seu so és monòton però molt entenedor. El segueix un desig: «foc a la bèstia!»

Desfilen els balls, acompanyats de les seves músiques, i passa la Banda, amb el seu so solemne i festiu. Les primeres músiques de la Festa s'acaben d'escoltar, tots els sons dels instruments i totes les respectives tonades.

Fins que la Festa Major també es pot dir que acaba amb la música de la sardana, a la platja de Sant Sebastià. I amb ella s'arriba a l'última tirada dels llargs i s'escolten veus que anuncien: «Fora!» Arribat al final, els components de la Cobla, a l'uníson, repeteixen l'última nota, que ve a ser com un cop sec que esberla la melodia i l'acompanyament del popular *Tots som pops*. Mentrestant, dels balladors sobresurt un altre crit: «Visca!»

Salutacions, replegament i fins l'any que ve. Els llums de l'entarimat dels músics s'apaguen i una altra Festa Major, viscuda intensament, va quedant pel record. Però com diu aquell: «que ens vinguin darrere amb un flabiol sonant.»

Tambori

Fragments d'una conversa entre grallers

El Cable. El matí d'un dissabte de juny. Silenci. En aquest escenari, citeu l'Amèlia Gimeno, de l'Escola de Grallers i en Manel Sabaté, de la Colla dels Marcets. Entrevistats per en Vicenç Morando, en Manel i l'Amèlia parlen de música, de compromís i de com es viu la Festa amb una gralla entre les mans.

Aquest és un petit extracte d'una conversa que pots escoltar sencera si escaneges el codi QR de la següent pàgina.

Vicenç Morando A bon sant ens encomanem a parlar de Gralles. Manel, bon dia. En Manel Sabaté, quan va entrar a la Colla dels Marcets?

Manel Sabaté Devia ser l'any 1988, però prèviament jo ja hi havia tocat amb l'Escola de Grallers de Sitges, l'any 1985.

V O sigui que aquest any en fas 40?

M 40 anys tocant la gralla, sí, sí.

V Amèlia Gimeno, bon dia.

Amèlia Gimeno Hola, bon dia.

V L'Amèlia va entrar a l'Escola de Grallers...

A Aquest any farà 10 anys, si no ho calculo malament. De fet, jo no havia nascut quan en Manel va començar.

V En aquests 10 anys, com has viscut l'evolució de les dones dins el món de la gralla? Quan vas decidir entrar, això va suposar un cert motiu de conversa, fins i tot a casa, amb els amics, amb la colla?

A La veritat és que no, perquè jo vaig tenir la sort de no ser la primera dona a l'Escola de Grallers. De fet, abans meu n'hi ha moltíssimes. Per tant, jo crec que va ser una cosa molt natural. A casa crec que ja s'ho oloraven, perquè sí que portava molts anys ballant amb les gitanes i, no sé com ho feia, però sempre acabava ballant a les últimes files, sempre buscant el so de la gralla. Fins que al final va ser una mica el que havia de passar.

V Era la teva vocació d'instrument?

A La veritat és que no havia despertat mai el meu instint musical. De fet, jo no em considero música, em considero grallera, perquè tot el meu coneixement de música, més enllà del que em podia ensenyar la Marta Carbonell a l'escola, va venir després amb la gralla.

V Apunta'ns una mica això: «Jo no em considero música, però em considero grallera».

A Tinc aquí en Manel, que és un músic de dalt a baix... I en canvi, jo no. Jo soc grallera. Tot el que jo sé de música sempre tindrà a veure amb la gralla. Si em poses una partitura davant i no és de gralla, segurament no la sabré llegir.

- V** Quan en Manel va entrar, també hi havia molta gent que no sabia música i tocava d'allò que en deien els pares i els avis, d'òida.
- M** D'òida, sí. La gent aprenia les peces per imitació. Encara es fa una mica avui dia perquè hi ha gent que no sap música i té ganes de tocar la gralla, i és un instrument que es pot tocar sense saber música. Però, evidentment, si ets músic, millor.
- V** Com valors el que ens acaba de comentar l'Amèlia? Aquests grallers que han entrat dins el món de la música a través de la gralla, de la música popular...
- M** Jo a vegades penso que hi ha gent que vol tocar la gralla per la Festa Major i després se n'obliden. Diria que el graller, si és músic, millor. I penso que la diferència és que, per exemple, nosaltres fem moltes sortides arreu i quan et truquen d'algun lloc per fer un bolo, evidentment, a vegades fa mandra. Però, realment, si ets músic, et veus amb el compromís d'anar-hi. Perquè penses, ostres, m'han trucat, tenen ganes que jo hi vagi perquè els agrada el que faig. (...) Penso que el graller músic és qui toca aquí a Sitges i a qui li agrada tocar arreu.
- V** Et refereixes a un cert grau de compromís?
- M** Un compromís amb la música, amb la gralla, amb el folklore i també amb la gent que et vol escoltar.
- V** Ens ho has posat molt bé ara, amb això del compromís i del concepte. Les generacions més joves comparteixen aquest concepte que tenien en Blai pare i en Josep Marcet?
- M** Crec que cada cop és més difícil, perquè la vida actual no ho posa fàcil. Avui dia tenim molts inputs, fem moltíssimes coses, i a vegades costa trobar el temps necessari per assajar. A la meua època, quan tocàvem en Jordi Martí, en Pere Sella, el Pinyu i en Pitu, hi va haver un estiu que tocàvem pràcticament cada dia. És clar, després sortia tot més rodat.

(...)

- V** Aquesta passió per l'assaig, Amèlia...
- A** Sí, coincideixo amb en Manel, tot i que és veritat que a l'Escola hi ha un grup de gent jove molt potent ara mateix i que tenen molt clar que aquest compromís és necessari i que si vols fer les coses bé al carrer s'ha d'assajar, i molt. És veritat que, com diu en Manel, el moment que vivim no ho posa fàcil, però això no treu que hi hagi jovent molt il·lusionat i fent les coses bé.

(...)

- V** Manel, aquella Entrada de Grallers de fa 40 anys, quan vas començar, no s'assembla en res a la que es viu ara.
- M** (...) És un moment molt especial perquè és el moment en què comencem, el moment de calor, d'alegria, de festa. Però també de record i de reflexió... En el meu cas, cada any veig la mateixa gent, la que hi és i la que no hi és. I te'n recordes de gent, de familiars, de persones que potser trobaves en llocs específics del carrer Sant Francesc, que ja no hi són. I també te'n recordes molt de la colla que no hi és.

V Aquest any passarà això també.

M Aquest any passarà, sí. Malauradament passarà. I penses, ostres, són persones amb qui has conviscut molt temps, perquè a la Festa Major amb aquesta gent hi passes moltes hores, potser més que amb la família. I és un moment bonic i bastant emocionant.

(...)

V Què és això de la pell de gallina? Si és que es pot explicar d'alguna manera o si és un tòpic que hem ficat aquí...

A No és cap tòpic, no, no. El moment de pell de gallina és intentar fer sonar l'instrument i que no puguis, perquè tens tantes emocions a dins que et costa fins i tot bufar la gralla.

M Se't posa aquell nus a la gola i costa de fer sonar. Sobretot els primers anys, també et tremolen les mans, però ara ja...

V Amb les hores de vol...

M Amb les hores de vol ja és diferent. Però sempre hi ha un punt de començament, sempre hi ha un punt de nervis.

(...)

M El moment més difícil jo diria que és la baixada de les dues, perquè hi ha un rebombori...

V Coincidiu tots dos?

A Sí, sí. Sobretot en cert punt del carrer Major, que és el moment més difícil.

M Hi ha molt de soroll. Vas tocant, a vegades no sents ni el que toques. I això passa una mica amb tot el dia 23, perquè a la tarda també déu-n'hi-do. A la cercavila, a la tarda, encara la gent està en plena efervescència de l'inici de la festa, i costa molt.

V Per tant, quin és el moment més agraït per tu?

M El de la Festa Major amb l'Entrada de Grallers, és el punt més culminant. Després vas amb el ball, i ja és un altre paper. Són dos papers, una mica, el de l'entrada i després el d'acompanyament amb el ball.

A Jo no em vull repetir, però coincideixo amb el Manel. De fet, de l'Entrada de Grallers, aquell moment de posem-nos, preparem-nos, estem a punt de tocar, fem silenci, i la primera nota. Aquest és el moment més màgic.

(...)

100 sorolls de la Festa (i alguns silencis)

SOROLLS

1. Els *picarols* sonant a trenc d'alba, de camí a la *Matinal* (28)
2. El so sec dels *bastons* picant durant *El Corrandillo*
3. El conjunt de *castanyoles* dels *gitanos* mentre ballen la *jota*
4. El tintineig de les *Panderetes* en passar d'un quadre a l'altre
5. El xiulet d'una *carretilla* abans del tro
6. L'eco de l'esclat dels *morters* pels carrers del centre
7. L'«oooooooooh» espontani i allargassat del públic del *Castell de Foc*
8. El *repic de les campanes* a les 14 h del dia 23 d'agost
9. El gemec hipnòtic de les *gralles*
10. L'enrenou de les músiques de tots els balls i el foc en entrar el *Sant* a l'Església
11. Els sospirs d'emoció quan la *Santa* torna a la Parròquia
12. Els *Pastorets* picant fort a terra mentre s'enlairen tot cridant per animar-se
13. El Passeig vibrant amb la música dels concerts (47)
14. El *flabiol* i el *tamborí*, abans de començar una sardana
15. El picar de mans del públic, quan desfila la *Banda*
16. El «lo-lo-lololololol-lolololol-lolololóóó...» barret en mà a l'*Entrada de Grallers*
17. El batec dels *timbals* al seu pas pel *Cable*
18. El so metàl·lic i compassat de la *caixa*
19. La sàtira versada a l'*Hort de Can Falç*
20. El **rum-rum** de tertúlies als carrers i als bars
21. Una tertúlia sobre la Festa a *Ràdio Maricel*
22. La dringadissa de les copes de cava brindant després del Pregó: **xin-xin!** (5)
23. Les veus dels portadors de les *bèsties* enmig de l'enrenou
24. La fricció d'una escombra que recull *carretilles*, sota el cel del matí
25. L'estrepit de les palmeres del *Castell de Foc*
26. El murmur de les onades del mar quan la *Processó* desfila pel Passeig
27. El **cloc!** dels Gegants quan els planten a terra després d'una ballada
28. El cruixir del formatge dels macarrons gratinant-se al forn
29. El vapor de la planxa esborrant les arrugues de camises d'un blanc impol·lut com el blanc de Sitges
30. El **tac-tac-tac** de la màquina de cosir de les *cosidores*
31. El **pshhhh** sostingut de la laca per fixar les *trenes*
32. L'agitació de les abraçades desitjant-te una *bona Festa Major*
33. El **clic!** d'una foto que es convertirà en un record
34. El sotrac de les rodes de fusta dels *carros de cavalls* sobre l'empedrat durant la *matinal* (51)
35. El bullici a *La Plaça*
36. La fricció entre el vent i la capa del Gegant
37. El «**Gloriós Sant Bartomeu, que de Sitges n'és patró...**»
38. ...i el «**visca la Festa Major**», que crida la multitud
39. Les portes metàl·liques de l'*Ajuntament* obrint-se de bat a bat
40. El vaivé mecànic del ventall
41. La fricció de la roba dels *Castellers de la Jove* enfilant-se ben amunt
42. El fregadís nerviós dels fulletons dels *versos dels Diables*
43. La cantarella dels avis i àvies de les *Magnòlies* i de l'*Hospital Sant Joan Baptista* mentre miren els balls
44. La detonació de la traca final del *Castell de Foc*
45. El brogit caòtic i desendreçat a la *Ballada Final*
46. El **xup-xup** a la cuina
47. Una cullera que s'endinsa en una bola de gelat
48. El cant solemne i emotiu d'*Els Segadors* a la *Sortida d'Ofici*
49. El lliscar suau de les vetes de les *espardenyas*
50. El plor contradictori d'un infant que té por del foc i alhora no se'n vol allunyar (76)

51. La primera mossegada a una *síndria* fresca i dolça
 52. Un tirador de cervesa servint una canya i dues i tres
 53. El **fssssssssst** del gas en obrir una llauna de refresc
 54. La remor de la gent tornant a casa després del *Castell de Foc / de la Festa / de la Ballada Final*
 55. El crepitat de la brasa a punt per fer les botifarres de l'esmorzar de la *Vigília*
 56. El degoteig de la cera dels *ciris* del *seguici*
 57. L'aigua d'una dutxa gelada
 58. Unes tisores tallant la tela d'una *samarreta personalitzada*
 59. El frec de les *lones* dels establiments quan s'obren per qui s'amaga del foc
 60. Els roncs d'una migdiada regeneradora
 61. Els riures del *Pregó Satíric*
 62. La melodia melancòlica de l'acordió durant les *havaneres*
 63. Les pàgines d'aquest *programa*
 64. El vent sacsejant el *domàs* al balcó
 65. Els «**aiaiai**» quan els *Gegants* s'apropen massa
 66. El *sac de gemecs*
 67. Els petons de mares i pares i àvies i tiets als infants, just abans de començar la *matinal infantil*
 68. Els acords majestuosos de l'*orgue* durant l'*Ofici*
 69. El frec del paper de vidre polint el *pal dels Pastorets*
 70. Els «**bona Festa Major**» a la *Sortida de les Dues*
 71. Els cant dels *goigs* a la *Parròquia*
 72. El *picar de mans* de la *Moixiganga*
 73. El concert del *vermut de Sant Lli*
 74. El taral-leig de les músiques dels *balls* durant la *Processó*
 75. Els crits d'eufòria del jovent i del no tant jovent sota les *espurnes* d'una encesa
 76. El borbolleig del cafè, abans de la *Matinal*
 77. Les cubanites cridant «**les cubanites oeo**»
 78. El *picar de mans* entre els infants i els *Cabeçuts*
 79. La *bassetja* dels *Pastorets* en *picar* el terra
 80. El *carilló* sonant dins l'Església
 81. El rebombori de la *Processó* de *Sant Bartomeu*
 82. El rom que crema durant les *havaneres*
 83. El **clinc-clinc** dels glaçons en un got ple
 84. El **glup-glup** dels participants de la *Processó* als punts d'aigua
 85. Una petició a l'uníson: «**foc a la bèstia!**»
 86. El xivarri a les perruqueries mentre es trenen i es trenen i es trenen cabells
 87. El «**shht**» contundent del públic per assegurar silenci quan passa *Sant Bartomeu*
 88. Els «**hola**» entusiàstics dels amics que es troben a la *Matinal Infantil*
 89. El brunzit dels ventiladors de l'Església durant l'*Ofici*
 90. El sanglot de les *pubilles* i els *hereus* durant l'entrada del *Sant* o la *Santa*
 91. El redoble del *Toc de Matinades*
 92. Els cops que es fan els balladors del *Drac* i l'*Àliga* per comunicar-se amb el *portant*
 93. El vol jugarer de les faldilles de les *gitanes* quan els *gitanos* les fan girar
 94. Les proves de so d'abans dels *concerts* de les revetlles
 95. El *Poema a la Bandera* recitat per l'autora (gràcies, Alba!)
 96. El tapeig de les tecles dels ordinadors per redactar el que estàs llegint ara mateix
 97. Els «**naranana**» de les cançons dels *balls* als assaigs
 98. El **pop!** d'una ampolla de cava obrint-se
 99. El «**visca!**» carregat d'emoció quan s'acaba la *sardana*
 100. El **piiuiiiiiiii** del soroll residual a les oïdes, quan arriba el silenci

(34)

(1)

(16)

(98)

SILENCIS

El silenci de la flama *dels ciris*
 L'instant just abans d'apropar els llavis a la *inxà* de la *gralla*
 El silenci expectant de la gent durant la *baixada del pilar* de la *Jove*
 El respecte davant de la *Moixiganga*
 Un record pels qui ja no hi són
 El moment previ al *vers* dels *Cercolets* i dels *Pastorets*
 El silenci dens dins l'Església quan entra el *tabernacle*
 La complicitat dins dels portals del carrer de la Palma, tot amagant-se del foc
 El silenci incòmode de les *autoritats* en escoltar els *versos dels Diablers*
 La calma a les cases el dia 24 havent dinat, quan tothom descansa
 La fi de la *Festa*

La Cirereta

Una conversa sobre la Festa Major amb canalla que la viu, la balla i també la pensa. Passem una tarda calorosa de dissabte a la sala de les cosidores del Palau del Rei Moro amb la companyia immillorable de l'Ada, en Nil, l'Ona i la Vera.

Nil Conesa García

«Hola, em dic Nil, tinc 9 anys. El meu menjar preferit és la pizza i el meu passatemps preferit és la Switch. Jo sempre participo a **BASTONS** perquè m'agrada. El meu pare és bastoner, el meu tiet és bastoner, la meva mare és bastonera, tots els de la meva família han sigut bastoners i jo ara vull seguir **LA TRADICIÓ**»
 «Si em traguessin de fer de bastons, faria la música aquella que va última i que porta el Sant Bartomeu darrere (la Banda)»

Vera Roig Paretas

«Jo soc la Vera, tinc 9 anys i de moment faig timbals, però aquest any espero entrar com a **diable**. El meu pare és diable i m'agrada molt el foc. M'agrada cremar-me»
 «El meu moment preferit és la matinal infantil, perquè tu veus tots els balls, tots els nens ballant quan està sortint el sol. També els petardos que es remarquen molt, sobretot. El que més m'agrada són **tots els balls** en general, però sobretot el foc»

Ona Barberan Ollé

«Soc l'Ona, tinc 10 anys i faig castells, però per Santa Tecla també soc **TIMBALERA** de la Jove. El que m'agrada molt de la Festa Major és que sempre quedem amb els amics per veure tots els balls i a la Festa Major tots estem **JUNTS**, i veus la gent ballar i això és molt xulo»

Ada Peisajovich García

«Em dic Ada, tinc 9 anys i l'any passat vaig sortir per primer cop amb les **Gitanes**. M'agrada molt anar a recollir flors a una casa d'una amiga que viu al costat meu i estimo molts els meus amics»
 «Penso que a la Festa Major és molt **divertida** perquè allà podem veure no només el nostre ball, sinó el ball de tots altres, com ho fan... i a tothom fent coses»

Vera Roig Paretas

«Clar, perquè si no hi hagués so, no hi hauria ni la Banda del Nil, ni els Gegants... No tindria sentit perquè tots estarien ballant sense **mÚsica**. Igual que els diables, que estarien sols perquè els timbals no els acompanyarien. Si no hi ha **Soroll**, la Festa Major no té sentit»
 «A mi el que em molesta són els turistes, la gent que ve aquí a **Sitges** a veure la Festa Major i les platges estan súperplenes i, clar, no pot ser, perquè és una festa d'aquí... però si volen venir... nosaltres tampoc no podem fer-hi res...»

Ona Barberan Ollé

«Jo el que canviaria és que a **SANTA TECLA** el que passa és que els adults ja surten a fer la Festa Major. I em sembla una mica injust que per la tarda també surtin els adults i que els **NENS I NENES** solament puguin sortir a la Matinal. Per què no podríem sortir també a la tarda?»
 «Per Festa Major posaria un tendal molt alt als carrers perquè no faci tanta calor»

Nil Conesa Garcia

«Em sembla injust que per Santa Tecla ens haguem de llevar tan d'hora, si pogués canviaria l'hora de la **MATINAL!**»
 «Un desig per Festa Major? Jo diria que ningú es faci mal i que tothom es **DIVERTEIXI**. Bona Festa Major!»

Ada Peisajovich García

«Quan passen els focs, jo aviso a la meva mare que me'n vaig al fons perquè **crido** molt cada vegada que venen, me'n vaig cap a darrere perquè així no em senten cridar i així no em cremo»
 «M'agrada molt veure la gent **ballar**, trobar els meus companys i que tothom s'estigui divertint»

La festa com a mort resurrecció de la societat

De Manuel Delgado (Catedràtic d'Antropologia a la Universitat de Barcelona)

Tota festa és una manifestació de l'etern retorn, l'espectacle de la seva pròpia mort i resurrecció.

Per entendre el significat de la festa i la seva funció social cal desfer-se del pintoresquisme que la fa veure com una realitat amable que expressa una identitat col·lectiva. A la festa, i al conjunt de la cultura popular, amagats darrere el seu aspecte entranyable i inofensiu, batega la naturalesa esquinqada i crispada de tota convivència col·lectiva, conformada per segments amb identitats i interessos incompatibles entre sí. Totes les festes coven en realitat l'expressió de conflictes al si de la societat o, més aviat, de la societat com a conflicte. D'aquí que l'univers festiu aportí tota mena de dramaturgies basades en l'agressió real o simulada contra éssers vius o que representen la vida —animals, ninots, individus disfressats— o la destrucció

d'alguna cosa, la presència d'entitats malignes o la teatralització d'enfrontaments entre bàndols reals o imaginaris.

I és que la festa sempre implica algun vessant de bel·ligerància, una guerra, encara que la guerra sigui de caramels o de tomàquets. Això és així perquè la festa i la guerra estan fetes d'una mateixa substància i, en certa mesura, exerceixen funcions similars a l'hora d'explicitar la dimensió polèmica de les relacions al si d'una comunitat, entre comunitats i de les comunitats amb el poder. Aquest continu entre la violència incruenta festiva i la violència real troba idèntica evidència en les revoltes, les insurreccions o els motins populars. Tota festa és bullanga.

Però aquest esclat de violència simbòlica i no lesiva –tot i que de vegades ho sigui– també fa l'espectacle d'una altra cosa. Fa surar tensions implícites a la societat i també adverteix de la possibilitat del recurs a la força real per resoldre-les, tot i que ho fa limitant-se a fer-ho «de mentida». Però, a més, la festa representa sovint una mena d'apocalipsi, que és la de la fi del món, al mateix temps que una evocació del seu moment d'eclosió inicial. Les festes informen de la naturalesa traumàtica de la inauguració de la societat, l'esplendor terrible i genial del seu primer pas en el temps, el seu part dolorós.

Gairebé totes les societats es pensen a si mateixes com a resultat d'una descàrrega de violència instauradora i es mantenen amb vida gràcies al fet que periòdicament tenen cura de recrear aquest moment magnífic en què d'un caos creador va emergir un cosmos creat. Aquesta és la funció de les festes d'arravatament i rauxa: indicar el final i el començament d'un cicle, com correspon a una concepció no lineal sinó cíclica de la història. D'aquí la seva reiteració i que ens passem la vida celebrant festes o esperant-les. Tota festa és una manifestació de l'etern retorn,

l'espectacle de la seva pròpia mort i resurrecció. Cada cert temps, la societat ha d'esclatar i reviscolar de les seves cendres per alliberar-se del desgast que pateix com a resultat del pas del temps i l'acció dels humans. Aquesta és la tasca que les festes de desori assumeixen: recordar-nos que nosaltres morim, però la societat de la qual formem part perdura perquè elles, les festes, s'encarreguen de renovar-la periòdicament.

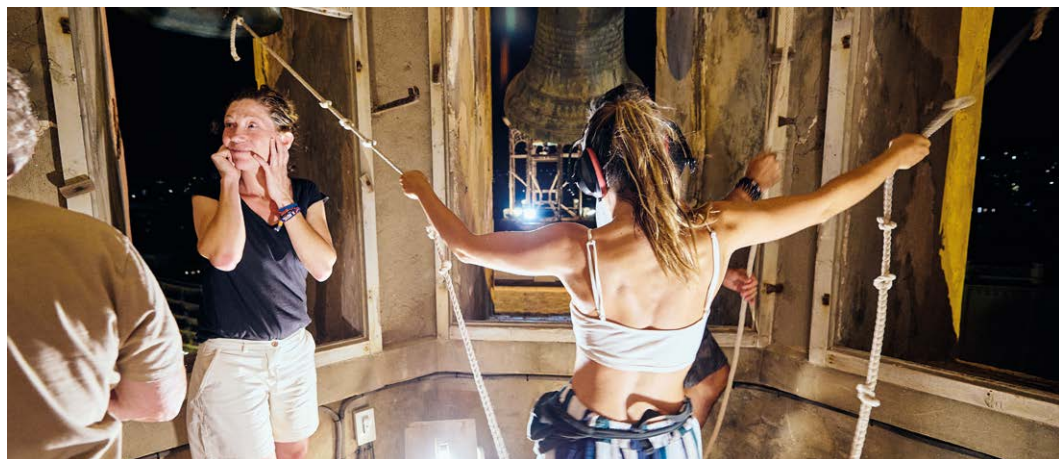
La festa està per fer-nos-en memòria de qui som i que, com a societat, i com escrivia en Salvat-Papasseit, per tornar a néixer necessitem morir. El que la festa ens diu —i entenem i aprenem sense saber-ho— és que el desgavell que desencadena és l'abolició momentània de l'ordre social, però no el seu oposat, sinó el seu requisit, perquè aquest trasbals generalitzat que proclama és el que bressola qualsevol organització de la societat. El que l'excés festiu posa en escena és el domini provisional de les potències de la confusió i la disbauxa, sobre les quals finalment s'imposa triomfant un ordre social figurat com a nou de trinca. Les festes mantenen viva la flama sagrada de la violència que construeix, destrueix i reconstrueix qualsevol món social possible.

**I és que la festa
sempre implica
algun vessant
de bel·ligerància,
una guerra,
encara que la
guerra sigui de
caramels o de
tomàquets.**

A so de campanes

Dels campaners i campaneres

Un diumenge de primavera ens hem assegut unes quantes campaneres per parlar, compartir i sobretot escriure. No és un article de dades ni un recull de sons. En Blai ja va fer una important investigació de fets històrics i ho ha deixat tot molt ben recollit. Nosaltres avui venim a explicar-vos qui som, què significa tocar campanes i per què ho fem.

Som un grup de sitgetans i sitgetanes que compartim una passió: tocar campanes. Però no només això, també compartim memòria, compromís, històries de vida i molta, molta complicitat. Ens reunim perquè hi ha un fil que ens uneix amb els campaners i campaneres d'abans, dels quals hem rebut un llegat de preservació de tocs amb personalitat pròpia i ritmes diversos. Ells van lluitar per mantenir viu aquest art en moments en què semblava que tot es podia substituir per un botó. I no. Tocar campanes no és només prémer un interruptor, és idioma sonor i llegat cultural. Hem pres testimoni i compromís: volem fer de pont entre el passat i el present.

Per nosaltres, tocar campanes és comunicar. Elles parlen, canten, criden, avisen i abraçen. Fan música amb sentit. A vegades ens diuen que les campanes són només per la Festa Major. I sí, també, però no només per aquesta diada, estan presents en diferents moments rellevants de la vida del poble: festes, processons, vigílies, misses... I també els petits rituals que només coneix qui puja sovint al campanar o té l'escolta atenta.

«Les nostres campanes tenen història», ens explica un dels campaners més veterans de la colla:

«Les nostres campanes no són pas de les més antigues. Les predecessores, nobles i fidels, acabaren estavellades i trencades pel pas del temps i l'eco de les tempestes. Les que avui ens acompanyen foren forjades amb nova esperança, l'any 1940, amb el foc sagrat del record i l'esperança del futur.»

«Són quatre, com els vents que acaricien el nostre poble. La més grossa, la que mira amb solemnitat cap a l'Ajuntament, és la campana Bartholomea - Tecla; les quatre campanes porten els noms propis de la família mecenes que va costejar la seva fosa i col·locació. Aquestes campanes tenen una particularitat musical: estan afinades i, quan sonen plegades, formen un acord perfecte. És per això que poden repicar-se en qualsevol combinació, sempre sonaran en harmonia, com una sola ànima feta so.»

El toc solemne està compostat per tres tocs, de ritme i melodia diferents. Ressonà d'un missatge i símbol, representen el Pare, el Fill i l'Esperit Sant, la Santíssima Trinitat feta repic. El primer toc, el del Pare, ressona amb gravetat. És un toc triple, com tres passos sobre la terra ferma. És avís, és presència, és autoritat compassiva. És el batec primigeni que desperta l'aire i obre les portes del sagrat. El segon toc, el del Fill, és el cant de la Joia. Les dues campanes grans es branden com ales que agombolen, mentre les més petites repiquen com rialles de nens. És moviment, és dansa, és resurrecció. El tercer toc, el de l'Esperit Sant, és el més intens. És toc a quatre mans, a quatre veus, com una abraçada invisible que envolta tot el poble. És l'aproximació a la Litúrgia, l'acolliment, la crida. Aquests tres tocs no són només rituals, són el preludi del sagrat. Són l'anunci de la Vigília, la Festa, la celebració, i també del seu tancament, amb l'arribada del Sant i la Processó. Les dones i homes campaners hem recollit la sonoritat i música tot escoltant i aprenent el funcionament d'aquesta litúrgia.

Hi ha una cosa que no s'explica mai als llibres: tot el que passa abans i després de tocar. El silenci previ al primer toc. L'espera dels quatre quarts de les dues. Les mirades cap a baix per veure si arriba la Processó. Les confidències campaneres. El recorregut de tornada cap al campanar quan acaba de passar el foc per davant La Granja. Últimament hi ha més visites i la cosa queda més formal. Però no sempre és així, dalt del campanar, també ens posem al dia. Per exemple, recordem un enyorat campaner que, fos la festa que fos, sempre explicava un acudit abans de tocar, i fins que no acabava, no començàvem a repicar. O com diu una campanera, per ella, és a dalt del campanar el moment idoni per explicar al seu pare totes aquelles coses de la vida que li passen. Resumint, és com la contra de la Processó: allà on s'expliquen les altres històries. És una altra mirada al poble. Més íntima. Més sonora.

Ser campaner o campanera no és cosa de sang ni de llinatge. No cal ser d'una família concreta. És un compromís. Amb el poble, amb la memòria, amb la música i amb tot el que representa fer tocar les campanes. I sí, per a molts de nosaltres, la Festa Major és especial, és quan passem més estones junts, dalt del campanar o fora, és quan més compartim, riem i repiquem. Però la veritat, de campaner se n'és tot l'any. És estar a punt i ser puntual com cal. És escoltar quan sona. És tocar quan toca.

Primer Toc de Campanes

Segon Toc de Campanes

Tercer Toc de Campanes

Bibliografia

Fontanals i Argenter, B. (2022). *Traient la punta a la història de Sitges*, volum 2. Sitges: Ajuntament de Sitges.
Vilà i Soler, J. (2001). *Sitges, l'encant de la tradició*. Sitges: Ajuntament de Sitges.

Baixem a

La Plaça

Enguany la Festa Major té un nou espai de debat, cultura i diversió per Sant Bartomeu. Es diu La Plaça i la trobaràs al voltant del Miramar Centre Cultural, del 19 al 26 d'agost.

La plaça del poble es desperta tranquil·la i es va omplint de vida a mesura que avança el dia. Un racó on conflueixen carrers i el dia a dia de veïns i veïnes. Un espai que conserva la història d'una vila i és testimoni de grans records per qui l'ha viscut. Ha contemplat grans canvis, però conserva l'encant dels seus orígens malgrat conviure amb una societat que ho devora tot. Resisteix com pot a la turistificació de la nostra costa i recorda haver format part d'un poble que no expulsava la gent que hi viu.

A la plaça, els més petits s'endinsen en noves dimensions. Embogeixen, imaginem, pugen, salten, guixen, xuten i en fan alguna que altra. El mobiliari esdevé vaixell pirata, escenari, porteria i qualsevol cosa que dicti la creativitat. La creativitat mai es coarta a la plaça.

Tot i tothom és benvingut a la plaça. Bé, a plaça no hi tenen cabuda discursos d'odi, ni violència, ni res que posi ningú per sobre de ningú. Però tota la resta sí. La plaça és espai d'acollida, integrador, escola de carrer on es transmet la cultura i identitat d'un poble.

Per Festa Major a la plaça del poble hi passa tot. S'engalana, es posa guapa per no desentonar amb el veïnat que llueix les seves millors gales. S'hi balla, es juga, es riu, s'aprèn i es lliga. De fet, es lliga bastant a la plaça per Festa Major. Però ull, a la plaça també s'hi amaguen desastres: selfies amb el teu cunyat al grup de la família i s'hi organitzen més sopars amb antics coneguts que caps de setmana té l'any.

Enguany, la Comissió hem decidit guanyar una nova plaça al casc antic de Sitges amb l'objectiu que esdevingui punt de trobada de la Festa, d'activitats populars, espai de debat, espectacles, concerts i tallers lligats a la vila i la nostra Festa. Amb l'espai La Plaça, al baluard de la Torreta, volem recuperar els carrers que sovint semblen decorats durant els mesos d'estiu perquè puguem viure la Festa de manera activa d'inici a fi, del 19 al 26 d'agost. Escalfarem motors durant els dies previs amb el noble art de la crítica subirena mentre gaudim d'espectacles i activitats per a tots els públics, durant les 36 hores esdevindrà refugi de les masses d'una Festa Major en cap de setmana i ens permetrà posar un colofó digne per pausar la Festa fins al setembre.

Que arribi Festa Major, que molts tenim vacances i dormirem fins que la calor ens deixi. Cada any que passa, la ressaca de Barraques es fa més dura. Anirem a fer un bany a la platja i xerrant i xerrant quasi se'ns farà l'hora. Corre de pressa a la dutxa, que amb sorra als peus no es va pels *puestus*. Pantaló curt i camisa, que es noti que hem agafat color. Avui, i sense precedents, jurem no fer tard. Aneu tirant, que sortim de casa en cinc minuts i ens veiem a La Plaça!

*«Aquesta nit baixem a la plaça havent sopat,
si et veig enmig de la plaça et trauré a ballar!»*

Alosa

Els imprescindibles de La Plaça

Arrels de Gràcia

El **dimarts 19 d'agost** arrenca la nostra Festa Major! I quina millor manera de donar el tret de sortida després del Pregó que amb un concert de rumba catalana?

Tertúlia *Del carrer a la Plaça!*

Dimecres 20 d'agost compartirem experiències d'iniciatives que pretenen mantenir una vila viva a peu de carrer.

La barra de La Plaça

Sempre tindràs un punt de trobada on refrescar-te i fer un mos durant les caloroses (i intenses!) 36 hores de festa.

Activitats infantils i juvenils

El carrer i la Festa són espais educatius i de transmissió de la nostra cultura i valors. Per això, infants i joves també podran gaudir de la Festa amb un mural col·laboratiu, jocs populars i el taller PAM (Prepara't Amb Mi), el **divendres 22 d'agost**.

Espectacle *A la fresca*

Prepareu-vos per riure de valent! **Dimecres 20 d'agost**, la Cia. Anna Confetti, amb tres personatges molt familiars i una cadira gegant, ens oferiran escenes quotidianes i surrealistes a la fresca.

Concert d'Alosa

Serà un luxe comptar amb aquest duet de música folk a Sitges, mentre distraiem els nervis típics d'un **divendres 22 d'agost** a la nit.

Les Anxovetes

Una Festa Major a la costa catalana no és completa sense havaneres. Enguany les gaudirem en un entorn privilegiat.

BKT Brass Band

Ningú com ells sap contagiar esperit festiu i diversió. Els rebrem la nit del **dimecres 20 d'agost** a La Plaça.

Aquesta nit baixem a La Plaça amb Alosa

El duet de música tradicional format per Irene Romo i Giulietta Vidal actua a La Plaça –el nou espai de música, debats, teatre, i tallers de la Festa Major– el 22 d'agost a les 22.30 h. Parlem amb elles un matí de juny, mentre condueixen de camí a un dels trenta concerts que faran aquest estiu.

Totes dues vau coincidir al Taller de Músics, un espai per on també han passat artistes com l'Andrea Motis, la Sílvia Pérez Cruz i la Rosalia, entre altres. Què hi fèieu, cadascuna?

Ens vam conèixer al Taller de Músics ara fa quatre anys. Estudiàvem violoncel (la Irene) i veu (la Giulietta). Vam coincidir a un combo, que és un format que ajunta diversos músics per fer un projecte conjunt, i allà vam connectar de seguida. Just aquest any ens hem graduat totes dues.

Sembla que tot ha anat molt ràpid en la història d'Alosa: l'octubre de 2023 publiqueu a Instagram un vídeo cantant el vostre primer tema propi, *A la voreta del foc*. El vídeo es viralitza, graveu un EP, feu una gira de 42 concerts l'any 2024, actueu a festivals com el Límbic o el Vida, i finalment fitxeu per Ceràmiques Guzmán, el segell on hi ha Manel, Guillem Gisbert i la Ludwig Band. Això seria una versió reduïda de la vostra història. Com l'expliqueu vosaltres?

Realment és així, tot ha anat molt de pressa i no fa ni dos anys, encara, de la publicació d'*A la voreta del foc*. Allà vam veure que a la gent li agradava el que fèiem, i això d'acabar treballant amb Ceràmiques Guzmán és tot un honor, perquè ja coneixíem el segell i els admirem molt. Que confiïn en nosaltres és una empenta molt forta i ens anima a seguir. També suposa tenir algú que ens acompanya en tot el que va més enllà de la música, que ens ajuda a tenir una estratègia, perquè tot aquest món és nou per nosaltres, que al final fem música. El projecte ha fet un pas endavant.

Ara mateix us dediqueu exclusivament a Alosa?

És fort, però inclús tenint una gira com la d'aquest estiu, encara no podem viure exclusivament d'Alosa. Totes dues som professores de música, però tota la nostra energia està posada en aquest projecte.

Què diríeu que és el millor que us ha passat, com a grup, des de la publicació d'*A la voreta del foc* i fins ara?

El desembre de 2024, quan feia més o menys un any de la publicació d'*A la voreta del foc*, vam organitzar un concert gran a La Nau, a Barcelona, amb moltes col·laboracions d'amics, que va ser un moment d'abans i després. A banda de fer *sold out*, va ser bonic veure la gent cantar les nostres cançons, va ser un moment molt feliç. Però pel que fa a coses bones que ens han passat, el millor és treballar juntes, fer-nos més amigues i explorar l'amor i l'amistat des d'aquest projecte compartit. Vivim cada concert com un aniversari, com un moment alegre i col·lectiu.

37

A la tardor publiqueu el vostre primer àlbum. Què en podeu avançar?

Tenim ganes de consolidar el so d'Alosa, que per nosaltres és una reinterpretació de la música tradicional, d'inspiració d'arrel, i hi haurà diverses col·laboracions, més instrumentació... Durant l'estiu publicarem alguns *singles* del que serà aquest disc.

Als vostres concerts hi ha públic de totes les edats, de canalla a avis, i segurament té a veure amb el fet que les vostres cançons no tenen un temps concret: són d'avui, però podrien haver estat escrites, també, fa un segle. D'on beu, la vostra música? De quines parts diríeu que està feta?

Sí, hi ha aquesta cosa de la temporalitat, que fa que públic d'edats diferents se senti seva la música que fem. Han vingut àvies a dir-nos que cantaven *A la voreta del foc* de petites... cosa que és impossible perquè la va compondre la Giulietta al 2023! Però la música tradicional té aquesta cosa d'estar feta de coses del dia a dia, de mals d'amor, d'una fascinació per la natura, que no tenen un temps concret.

Ens fa il·lusió veure-us interpretar *La Plaça* a La Plaça, l'espai de debat, música i tallers que inaugurarem en aquesta Festa Major. Aprofitant aquesta coincidència, què és per vosaltres una plaça, i quina és la relació d'Alosa amb les places, en general?

De fet, la cançó *La Plaça* ja és un homenatge a això: a trobar-nos per fer festa i per celebrar, en un espai comunitari, que és de tothom. Això torna a ser molt atemporal, a l'antiga Grècia ja passava, i és bonic que avui una plaça sigui encara un espai de trobada i de vinculació.

Passi el que passi, els timbals tornen a sonar

De Jorgina Serra López (Timbalera de la Colla Jove de Diables)

Hi ha sons que arrelen dins nostre. Que no només s'escolten amb l'oïda, sinó que ressonen al pit, com si fossin una mena de record que no hem oblidat mai del tot. El timbal, per mi, és exactament això. És so, és ritme, és nervi... però sobretot, és emoció. És la manera com he après a viure Sant Bartomeu i Santa Tecla, des de petita, amb les mans plenes de ferides i el cor content.

Vaig començar a la Colla Jove Infantil de Diables de Sitges amb només cinc anys. Aquells primers passos, amb un timbal que gairebé pesava més que jo, van ser l'inici d'una història d'amor amb la Festa, amb el foc i amb el so. Diuen que les coses que es viuen des de ben jove deixen empremta, i crec que en el meu cas no podria ser més cert. Avui, ja fa anys que formo part de la Colla Jove d'adults, i he canviat aquella petita baqueta per altres rols dins del ball: combino el timbal amb la maça tirant foc. Però, malgrat tot, el timbal sempre ha estat i serà casa. El so del timbal a la Festa Major és molt més que una percussió. És el senyal que alguna cosa està a punt de passar. És el tret de sortida d'una vivència col·lectiva. És alegria, és tremolor d'estómac, és expectació. És aquella vibració que corre per la columna vertebral quan surts de l'Ajuntament a les dues i la plaça esclata. I no importa si ets a dins o a fora del ball: tothom ho nota.

Perquè el timbal no es limita a indicar el pas dels Diables; marca el compàs del poble sencer quan es vesteix de Festa.

També és un so que crida: «Ja som aquí». Que ens recorda que, un any més, hem arribat. Potser l'any ha estat millor o pitjor, potser hi ha hagut alegries o maldecaps, però quan sents el primer cop de timbal per Festa Major saps que ha tornat allò que ens fa ser poble. És una mena de promesa no escrita que ens fem entre tots: passi el que passi, a l'agost i al setembre els timbals tornaran a sonar.

Hi ha qui s'estima el foc i qui el mira de lluny, amb respecte o amb por. Però el so del timbal és més transversal: agrada, emociona i es reconeix. És impossible no girar el cap quan comencen a sonar. És una crida. Una de ben potent. I, si tanques els ulls, potser fins i tot hi veus una desfílada de vermell, espurnes i somriures.

A la Colla Jove hi ha moltes històries com la meva. Moltes persones que van començar a la infantil i que ara, anys després, encara hi són, sentint que aquest grup és més que un conjunt de gent que balla i toca: és una família. Una de sorollosa, apassionada i compromesa. I aquesta passió es contagia, com una melodia que no pots treure't del cap. Veure la colla infantil avui en dia és veure-hi un reflex d'allò que vam ser. I també del que volem continuar sent. Veure'ls tocar, riure, ballar sota el foc, és saber que hi ha futur, que la Festa continua i que el so del timbal no s'apaga.

No importa el color de la samarreta ni de quina colla vens: tots els timbalers compartim aquest sentiment de festa solemne i esbojarrada alhora, aquest batec que ens uneix. I quan els nostres timbals es barregen amb les gralles, les caixes, els sacs de gemecs... es crea una harmonia sorollosa però preciosa, un so únic que només es pot entendre si s'ha viscut des de dins.

I quan arriben aquells dies de vigília, de nervis i de carrer, jo torno a agafar el timbal. El penjo al cos com qui es torna a posar un tros d'identitat. I torno a marcar el ritme de la Festa, com quan era petita. Amb el mateix orgull. Amb la mateixa tremolor. Amb la mateixa il·lusió.

Perquè els sons de la Festa Major no només s'escolten. Es viuen. Es comparteixen. Ens abracen a tots, ens facin tremolar o ens facin ballar. I és en aquest enrenou col·lectiu on trobem la màgia de Sitges.

Que la música ens guiï, que el foc ens il·lumini i que visquem una gran, sonora i inoblidable Festa Major de Sant Bartomeu i Santa Tecla!

Els inicis de la Jorgina com a timbalera.

Decàleg per gaudir de la Festa

Segueix aquestes instruccions al peu de la lletra si vols viure un Sant Bartomeu i una Santa Tecla realment gloriosos.

1. Honraràs Sant Bartomeu i Santa Tecla amb la teva millor actitud.

D_01→ És a dir, tindràs cura de la teva família, amistats, animals, coneguts i altres vincles amb alegria i bon humor. Somriuràs d'orella a orella, demostraràs generositat, arribaràs puntual a les cites, cuinaràs bons menjars i et presentaràs a tota casa que trepitgis amb una ofrena que pot ser, per exemple, un tortell de nata, una ampolla per brindar o una planta d'alfàbrega, que sempre fa quedar bé.

2. Seràs un exemple de civisme.

D_02→ La paraula 'civisme' ve del llatí 'civis' i designa el respecte i la dedicació del ciutadà per la comunitat on viu. Algú que té una actitud cívica entén que, a l'espai públic, tot és de tothom, i per tant res és de ningú en concret. Civisme és no fer als altres (persones, plantes, animals, carrers) el que no vols que et facin a tu, ni un dilluns de desembre ni per Festa Major.

3. No creuaràs la Processó pel mig, mai, per cap concepte.

D_03→ Com que ets una persona sensata, esperaràs pacientment que els balls passin o que algú et doni permís per anar on sigui que vols anar. Sabem que tens pressa, però també confiem que en el fons ets conscient que la teva pressa no és tan important com la celebració d'una festa com aquesta.

4. Respectaràs el Tram en calma.

D_04→ El Tram en calma és una iniciativa inclusiva que busca que tothom pugui gaudir de la Festa, respectant la diversitat sensorial de la població. Com a públic, tindràs en compte que aquest tram està especialment pensat per a persones amb hipersensibilitat sensorial. Com a persona que balla, seguiràs les consignes que tingui la teva colla i les que t'indiqui la Comissió. Hi ha més detalls a la pàgina 43.

5. Lluiràs les teves millors gales.

- D_05→ És a dir: samarreta de Festa Major (mínim una per cada dia, que ens coneixem), barret, ulleres, roba fresca, potser una mica de camisa o altres gales per anar a veure el Pregó o per al Vermut de Sant Lli... En la mesura del possible, faràs gasto a les paradetes de les colles o a la de la Comissió, que estrena flamant parada de marxandatge. Si no saps com preparar-te, vindràs al PAM! (Prepara't Amb Mi) el divendres 22 d'agost, a La Plaça.

6. T'hidrataràs.

- D_06→ La calor, com la gentada forastera, «va cada any fent-se més gran» i cal anar amb compte: beu aigua sovint, descansa sota una ombra, resguarda't del sol amb un barret i amb protector solar i seu una estona, no passa res. Tingues cura especialment de les persones grans i de la canalla i davant de qualsevol dubte, demana ajuda. Beure cervesa no puntua com a hidratació.

7. No toleraràs cap agressió.

- D_07→ Ni masclista, ni LGTBfòbica, ni racista ni de qualsevol altre tipus. Si ho necessites, trobaràs el Punt Lila durant Les Barraques (del 14 al 16 d'agost), a la Fragata, la nit del 23 d'agost, a la zona del Ball i, per Santa Tecla, la nit del 22 de setembre, també a la zona del Ball. Els mateixos dies es reforçarà el servei amb personal que farà Punt Lila itinerant per les zones d'activitat.

8. Et protegiràs del foc.

- D_08→ Sempre tindràs a mà els mínims imprescindibles: barret (de palla, de la Diada de fa 14 anys ple de forats, el que tinguis) i ulleres. No volem veure un cap en flames ni llegir a *L'Eco* que t'has cremat les còrnies. I si us plau: no facis empentes dins d'una encesa. És perillós i, sobretot, és molt pesat.

9. Viuràs Sant Bartomeu des del Pregó Satíric fins a la revetlla sardanista de cloenda.

- D_09→ Ploraràs amb el Pregó (i el criticaràs, que és tradició d'aquest poble nostre), aniràs a veure el Sant, acompanyaràs la Bandera en el seu trasllat, t'apuntaràs a les activitats de La Plaça, no et perdràs l'actuació castellera, ni l'Entrada de Grallers, ni cap vers de cap colla, ni baixades, ni botes. Ho faràs tot.

10. Celebraràs Santa Tecla des de la Nit de Foc fins a l'exhibició castellera.

- D_10→ Igual que al darrer punt però amb menys gent (ai, que bé!), menys calor, més canalla i la mateixa entrega.

Tram en calma

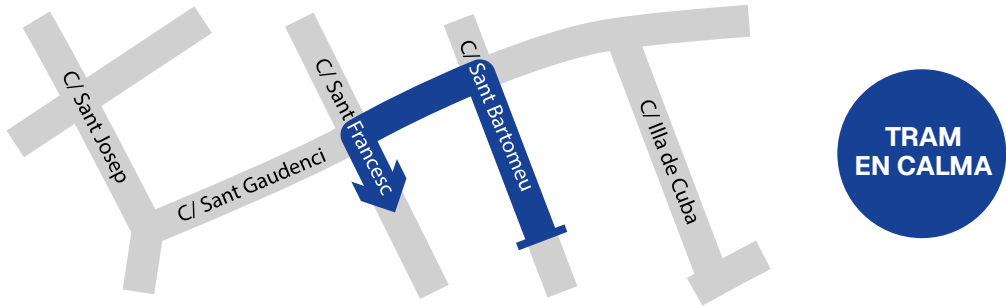
El Tram en calma és una iniciativa inclusiva que busca que tothom pugui gaudir de la festa, respectant la diversitat sensorial de la població. El Tram està especialment pensat per a persones amb hipersensibilitat sensorial, entre d'elles acústica i visual, destinat a infants, adolescents i joves, així com persones adultes que puguin patir davant estímuls intensos com la música forta, petards, aglomeracions o llums estroboscòpiques.

On és aquest any el Tram en calma?

És un tram de 120 metres que comprèn la meitat del carrer Sant Bartomeu, Sant Gaudenci i un petit tram del carrer Sant Francesc, per on passen les Processons de Sant Bartomeu i Santa Tecla, per tal que les persones que ho necessiten, puguin gaudir de la Festa de manera segura.

Què implica el Tram en calma?

- > Reducció del volum de la música i altres elements sonors
- > Reducció de les aglomeracions
- > Absència de pirotècnia amb tro (petards, focs artificials...)
- > Inhibició de llums intenses o intermitents

Què NO és el Tram en calma?

- No és un espai on el conjunt de balladors/es descansen i els músics no toquen; cal fer-ho, però d'una manera més pausada. **No s'ha de passar sense ballar o de manera descuidada.** Les persones que fan servir el Tram en calma volen gaudir de la Festa, però necessiten que tot sigui més relaxat.
- És un espai on hi poden haver infants, tot i que **no és un espai reservat per veure la Festa amb cotxets** i nadons, o en família. També hi poden gaudir persones joves, adultes i gent gran.
- **És un espai on hi ha presència de foc.** Tot i que les persones amb diversitat sensorial poden tenir por del foc, no totes les persones que tenen por al foc tenen diversitat sensorial. És important respectar aquest tram per a les persones que el necessiten.
- **No és un tram en silenci.** A altres municipis hi ha trams en silenci, sense pirotècnia ni soroll, però el de Sitges és un tram en calma. És a dir, hi ha activitat, però adaptada a les necessitats de les persones usuàries.

Consells per al públic del Tram en calma

- Acudeix al Tram abans que comenci la Processó per familiaritzar-te amb l'espai
- Porta algun element/joc sensorial que et doni seguretat i calma, així com auriculars si els necessites
- Prepara't pel foc: barret, ulleres, mocador...
- En cas que necessitis ajuda, busca les persones de la Comissió/voluntàries identificables

PER MOLTS ANYS!

Dèiem que hem vingut a celebrar el soroll i que volem una Festa dedicada a les persones que la fan i l'han fet sonar. Aquest any, volem retre homenatge a tres colles que, des de fa molts anys, fan sonar la Festa de maneres ben diverses. Volem reconèixer la dedicació de totes les persones que hi formen i hi han format part al llarg del temps. Per això volem cridar ben fort: per molts anys!

Colla Jove de Bastons

La Colla Jove de Bastons fa 50 anys! Mig segle sent un referent bastoner a Sitges, picant ben fort en actes emblemàtics i mantenint viva la tradició amb empena i germanor. Avui, la colla és molt més que dansa: és llegat, és identitat i és Festa Major en estat pur. Per molts anys més de bastons, alegria i compromís!

Gegants Nous de la Vila

Els Gegants Nous de la Vila celebren 50 anys! Estrenats per Corpus el 1975, tornen renovats gràcies a la seva restauració i amb nous vestits inspirats en el disseny d'Artur Carbonell. Un homenatge a la tradició, a la colla i a totes les persones que han fet possible aquest moment. Felicitats, Gegants Nous!

Gegants Americanos

Els Gegants Americanos estrenen vestits coincidint amb el 60è aniversari de la colla i aquesta Festa Major ja els veurem lluir les seves millors gales pels carrers de Sitges.

I no ens oblidem d'una altra efemèride destacada: la passada Santa Tecla va fer 30 anys que els Gegants són portats per dones: les cubanites! L'enhorabona a totes les que ho heu fet possible, i per molts anys més de música, ball i rocks, molts rocks!

(Hi ha un aniversari més: el Grup d'Estudis Sitgetans (GES) celebra ni més ni menys que 50 anys de vida, i des de la Comissió volem agrair la tasca essencial que fan en l'estudi i la divulgació de la història de la vila, que inclou, també, la nostra Festa Major.)

La Festa Major del c/Sant Pau

Als anys 80, un grup de nens i nenes que vivien al carrer Sant Pau i pels voltants, van celebrar una Festa Major en miniatura. Quaranta anys més tard, ens reunim a un terrat del carrer Jesús amb alguns d'aquells nens: en Miquel Forns, la Raquel Llorià, en Joan Roca i en Sisco Rosell. El que hem transcrit aquí és només un fragment breu d'una conversa que es pot escoltar sencera en format pòdcast.

JOAN ROCA

Tot passava allà a la *polleria*. Era una basilica, allò!

RAQUEL LLORIÀ

Jo crec que sense la *polleria*, potser res del que es va arribar a fer hagués passat, perquè al final allà és on s'ideava tot, tot es decidia i tot sortia d'allà.

MIQUEL FORNS

La *polleria* era de la meva àvia i, quan es va jubilar, va deixar de fer la funció de la botiga, però els espais hi eren. I eren espais ideals pel joc, perquè no hi passava res, però els podies aprofitar al màxim. Al pati interior hi havia les càmeres frigorífiques, que eren enormes.

SISCO ROSSELL

Allà fèiem les misses.

→ tenien un altar i tot...

J.R.

Les misses eren llargues eh, Maaaaare de Déu!

R.L.

És que ara penses, què feien no sé quants nens, dins d'una nevera fent missa?

(...)

M.F.

El Sant el va comprar una amiga de mon àvia, la Remei Casanova, que havia sigut administradora de la Trinitat, perquè li deia «no tenim Sant Pau, no tenim Sant Pau!». I ella ens el va facilitar o el va comprar en alguna botiga de sants. I ens va aconseguir un Sant Pau amb espasa i tot!

J.R.

O i tant. (...) A l'Ofici, jo me'n recordo que sortia amb el braç així agafat [fa el moviment] i anava de Santa Teclà amb el braç...

Mare de Déu, *cómo han pasado los años.*

M.F.

I entre l'Ofici i la Sortida, l'àvia ens feia uns *polos* de taronja amb unes cubiteres de gel. i després, la primera botiga de gofres que hi havia a Sitges, que eren holandesos de veritat, ens donaven safates de gofres perquè berenéssim tota la canalla. Les anàvem a buscar acabades de fer, que jo no havia vist mai una gofra en ma vida.

[RIUEN]

M.F.

De la mateixa manera que hi havia veïns que col·laboraven, també hi havia algun veí que es queixava, perquè era tot el sant dia d'haver d'aguantar la música de les gralles amb el radiocasset.

M.J.

Ah, però no teníeu gralles?

hi ha cops que no canvien

J.R.

No, no, anàvem amb el casset donant la volta a la cinta.

S.R.

Sí, i algun turista fins i tot ens donava alguna *pela*.

J.R.

Anàvem molt en sèrio, que sortiem a *professó*.

R.L.

Sí, anàvem convençudíssims del que fèiem i si s'havia d'anar sèrio, es va sèrio i quan fèiem Festa Major anaves molt posat en el paper que estaves fent en cada moment.

J.R.

Et senties gran, però, clar, érem marrecs.

M.J.

Quants anys tenieu?

R.L.

Jo era més petita, a veure, si hi havia l'avi Ricardo... que va morir que jo tenia 7 anys...

M.F.

Tu devies tenir potser 5 o 6 anys. Eres de les petites del carrer.

M.J.

Quin paper fèieu cadascú?

S.R.

En Pinyu, en Jordi del Janio's, en Pere Sella i jo mateix sempre tiràvem foc, portàvem dracs, fèiem de dimonis... lo nostre era el foc. Que després cap de nosaltres ha tirat mai més foc... Hem fet més papers de l'auca a la Festa, però curiosament al foc ningú s'hi ha dedicat.

M.F.

Amb en Joan havíem fet de Gegants, però no portant els Gegants fets a casa sinó interpretant el paper dels Gegants. I sa mare [d'en Joan] ens va fer la roba.

J.R.

A mi em va fer la capa, jo anava de Gegant.

M.F.

De Gegant de la Vila.

J.R.

Hombre, de la Vila sempre!

M.F.

No, perquè els Moros, tot just començaven, els havien recuperat feia poc.

* mirat la foto de la pàgina següent

fent de bo tenir vídeos!

J.R.

Jo feia així [fa la posició amb les mans] i el Miquel feia així amb la mà esquerra. I anàvem estupendos i ben posats i escolta i ballàvem eh, semblava que ens portessin.

M.F.

I fins i tot quèiem. Al moment de donar moltes voltes, si haviem de caure, ens tiràvem a terra.

REALIS ME!

M.J.

I tu, Miquel, feies de Geganta.

M.F.

Sa mare [d'en Joan Roca] ens va fer la roba, no el vestit sencer, però ens va fer uns complements. A ell li va fer la capa, però una senyora capa, no era de vellut perquè moriria de calor, però duia el rivet, superxula. i a mi em va fer les mànigues aquestes que porta la Geganta de la Vila del vestit de l'Artur Carbonell, que són aquells vels blancs.

J.R.

Que era d'un visillo, d'allò de cortina!

M.F.

I el ram de flors, eh. No faltava el ram de flors.

(...)

51

Gegants i drac del carrer Sant Pau, 16 de juliol de 1983.

D'esquerra a dreta:
 Dempeus: desconegut, Esteve Miró, Xavier Fusté, Joaquim Domínguez, Marc Marsal, Miquel Forns, Joan Roca, Cristina Roig, desconeguda, Laia Marsal (diabla).
 Agenollades: Maite Forns, Verònica Company, Raquel Llorià.

Foto feta al passeig de la Ribera, a l'alçada del Xiringuito.

M.F.

Un any vam haver de tancar el carrer i per tancar el carrer evidentment no teníem tanques municipals, ho vam fer amb dues cadires de la cuina, amb un cordill, i a dalt de tot tancat.

Què??

M.J.

Però, com és que va tancar el carrer?

M.F.

Perquè estàvem fent els actes, és clar. Si estava passant la Processó i hi havia molta gent, s'havia de tancar el carrer, però no vam demanar permís, lògicament, i en aquell moment al centre de Sitges se circulava en cotxe i en moto...

J.R.

I hi havia les sueques... Ai, les sueques!

M.F.

Doncs va venir la policia, perquè estaven els carrers Parellades, el Cap de la Vila, el Jesús, tots col·lapsats, perquè la nostra Processó baixava pel primer carrer que feia baixada, que era Sant Pau, i ens van fer obrir el carrer...

J.R.

El senyor Cots es va portar molt bé.

J.R.

Si, a partir d'aquell any ens feien demanar permís, llavors anàvem a l'Ajuntament, en aquell moment l'alcalde era el senyor Cots, i li demanaven permís. Encara guardo l'autorització que ens feia ell per la Festa, i el permís que ens donava per tirar la traca d'inici de festa o de final, que era una traca llarga. Anàvem a casa de l'Isidret i ens la baixava de la pirotècnia de Canyelles i la tiràvem al segon espigó, perquè l'haviem tirat a dintre del carrer i petava molt fort, i pels vidres dels comerços i tal ja hi havia algun problema...

[RIUEN]

J.R.

Si t'hi fixes, tothom ha arribat on havia d'arribar.

Autorització de l'Ajuntament per a poder celebrar les festes del carrer Sant Pau, el mes de gener de 1984.

Gegants del carrer Sant Pau, 19 d'agost de 1982.

D'esquerra a dreta:

Dempeus: Maite Forns, Raquel Llorià, Verònica Company.

Agenollats: Joan Roca, Xavier Fusté, Joan Llorià, Miquel Forns.

Foto feta al carrer Sant Pau, davant del número 29 (polleria).

M.F.

Fixa't un moment, els que estem asseguts en aquesta taula, tots en algun moment o altre hem tingut alguna responsabilitat en la Festa o hem estat implicats en la Festa, en balls populars, en comissions, hem tingut responsabilitats institucionals, tots d'alguna manera, ho hem tingut després de grans.

S.R.

maco! [És curiós, jo a en Miquel vaig trigar anys a tornar-lo a veure, perquè se'n van anar a viure a les Cases Noves, i quan ens vam tornar a trobar, ja va ser al seu despatx. Ell era alcalde i jo era president de la Comissió. Imagina, que allò que havíem jugat de petits, va acabar passant. Vist així, és curiós.

M.J.

Per això no entenc per què pregunteu per què estem gravant aquesta tertúlia.

J.R.

Jo estic encantat de la vida perquè m'he tret com 30 anys de sobre.

M.F.

Joan, són 40...

(...)

S.R.

Al carrer Sant Pau és on vaig aprendre que la Festa era religiosa. Vaig ser conscient, amb aquest joc d'anar al carrer Sant Pau, que hi havia un pendonista, que hi havia un Sant... Tot allò em va ensenyar com celebrar la Festa.

J.R.

Ara mateix, aquí en aquesta taula, i parlant amb els meus amics, jo recordo que vaig tindre una infància molt divertida, molt divertida. Vaig disfrutar molt. Acabava l'escola i començava la Festa Major al carrer Sant Pau, i llavors ja era Festa Major tot l'estiu, fins Santa Tecla. I ara estic cofoi, estic content, perquè he recordat part de la meua vida i això és molt maco, la veritat.

M.F.

I entenent el sentit, sobretot el sentit. Darrere de la Festa hi ha un sentit, a part de la cosa de celebrar tots junts el poble i tal, però hi ha un sentit. I és una mica el que ens han passat els pares i a ells els avis, i això és el que hem de passar als fills i als nets, i malgrat que siguem al segle XXI, aquest sentit no s'hauria de perdre.

Tallers

PAM

[Prepara't Amb Mi]

Per a joves d'entre 13 i 18 anys

**DIVENDRES
22 D'AGOST**

17.30 h - 20.30 h

La Plaça

(Centre Cultural Miramar)

Tallers gratuïts

Places limitades,
reserva la teva a:

sitgesfestamajor.cat

LA TEVA SAMARRETA DE FESTA MAJOR

Amb plantilles, lleixiu i pintures, podràs crear una **samarreta única i totalment personalitzada** per lluir durant la Festa Major.

CLAUER O COLLARET AMB CARRETILLES

Amb les inconfusibles peces grogues de les carretilles crearàs un clauer o un collaret, **els complements ideals!**

TRENES DE FESTA MAJOR

T'ofereim la possibilitat que mans expertes et facin les tradicionals trenes de Festa Major, i t'ensenyin a fer-les. **Look guai i refrescant!**

INSCRIPCIONS PER A LA CERCAVILA I MATINAL INFANTIL DE SANTA TECLA

Els infants que vulguin participar en la cercavila i a la Matinal de Santa Tecla cal que formalitzin la seva inscripció mitjançant un formulari que estarà disponible a la web sitgesfestamajor.cat. Per a més informació, cal contactar amb el Servei de Tradicions i Festes a l'adreça electrònica tradicionsifestes@sitges.cat o al telèfon **93 811 76 47** (9 h a 14 h).

IMATGERIA	EDAT	INSCRIPCIONS
Gegants, cabeçuts i bestiar sense carretilles	5 anys	Del 18 d'agost al 12 de setembre
Bestiar de foc amb carretilles infantils (curs CRE fet en anys anteriors)	Portants, 10 - 16 anys	
Bestiar de foc amb carretilles infantils (curs CRE impartit aquest any)	Timbalers, 8 - 16 anys	Del 4 al 12 de setembre

CURS DE FOC CRE

L'Associació de Bèsties Infantils de Sitges realitzarà una formació per obtenir el certificat imprescindible de CRE, el dia **4 de setembre a les 18.30 h** al Miramar - Centre Cultural.

Els fulls d'inscripció estan disponibles a sitgesfestamajor.cat

Les persones interessades (infants acompanyats d'un tutor o tutora) rebran la formació necessària i al final del curs s'entregarà el certificat que acredita la seva formació i autorització per manipular el foc. Cal portar el DNI de l'infant. Per a qualsevol dubte, contactar amb la regidoria de Tradicions i Festes a tradicionsifestes@sitges.cat o al **93 811 76 47** (9 a 14h).

Fins que passi la Banda

De Joana Fort i Baixeras (Clarinetista de la Suburband)

A casa som dels que veiem passar la Banda. I és clar que les nostres nenes demanaven de tornar a veure els Gegants! Però no es pot anar en contra de les normes familiars: la Processó s'ha de veure sencera, almenys un cop. Després, si cal, ja es podrà anar a buscar aquell trosset que ens agrada més, en algun altre racó del poble, les vegades que ens vingui de gust i mentre duri. I així, de mica en mica, hem anat veient passar processons al llarg de generacions.

Crec que no exagero si dic que aquest costum és una veritat fundacional de la meva educació com a tarragonina, i que comparteixo plenament amb la meva família sitgetana. Potser per això sempre m'hi he sentit com a casa, i ens hem entès tan bé a l'hora de viure processons de tota mena al llarg dels anys. Us pot semblar una frivoltat donar-li tanta importància, però aquesta norma no escrita amaga una mena de filosofia de vida: desenvolupa la paciència, et dona temps per avorrir-te, per reflexionar sobre com està anant tot, i et convida a observar, a fixar-te en els detalls, a reconèixer tots els colors, les textures i els sons dels elements que conformen la corrua.

Així hem après que la Festa Major no és només soroll i emoció: és també espera, observació, repetició i reconeixement. Veiem passar els Gegants, els balls i els entremesos un per un, sense presses, aprofitant els moments de pausa per comentar la jugada o saludar els coneguts

sense fer soroll quan passa la Santa. I després de la Santa i les autoritats, quan sembla que la cosa ja ha baixat d'intensitat i ens allibera per anar a veure la resta en un altre lloc, arriben els plats i el bombo, acompanyats d'aquell bé de Déu d'instruments, brillants al capdavant i els que reflen agut al darrere. I llavors ens sentim importants, com si fóssim una autoritat més. Ha valgut la pena l'espera fins al final: la Banda ha tocat davant nostre aquell pasdoble tan bonic que, sense adonar-nos-en, ens ha fet moure una mica els peus, com si desfiléssim.

Mirant enrere, queda clar que no som els primers de sentir l'emoció de la Banda. Els primers documents sobre la festa de Sant Bartomeu, datats de 1353, ja mencionen els sous dels joglars, i la referència als músics (i als seus honoraris!) apareix reiteradament al llarg de la documentació històrica. Per això no és exagerat dir que els músics van ser el primer element essencial de la Festa i el més constant al llarg dels segles.

És evident, però, que les formacions musicals no han estat sempre com les coneixem avui. Les anomenades bandes valencianes van néixer al País Valencià al segle XIX, a partir de formacions militars que es transformaren en agrupacions cíviques arrelades als pobles. Amb el temps, van esdevenir escoles de música i símbols de comunitat, protagonistes indiscutibles de les festes populars.

Sitges is life

AS MARICEL

A Sitges, les primeres bandes descrites en documents eren militars, com les del Regiment d'Almansa o del Batalló de Talavera, ja a mitjan segle XIX. Paral·lelament, a la vila hi havia una intensa activitat musical local: músics d'orquestra vinculats a entitats com El Prado, El Retiro o La Palma, que s'organitzaven per tocar a les processons o als concerts. El programa del 1866 ja recull dues orquestres locals acompanyant el Pendonista i l'Ajuntament, i el quadre d'Arcadi Mas i Fondevila, pintat el 1917, ens mostra una processó local (no de Festa Major) davant de l'ermita de Sant Sebastià, que ja mostra instruments de metall que podem homologar amb els actuals.

Amb el pas dels anys, la presència de bandes ha evolucionat. Entre els anys vint i trenta, les formacions locals dirigides per Gabriel Pallarès i Manuel Torrens en van ser protagonistes destacades. Des dels anys quaranta fins als seixanta, s'hi van sumar bandes militars i la Cobla La Lira de Sant Celoni. Als vuitanta i noranta, prengueren el relleu bandes civils de renom com la Banda del Pinós, La Primitiva de Lliria, la Lira Ampostina, l'Agrupació Musical de Godall, la Societat Unió Musical de Carlet i l'Associació Musical El Prat de Llobregat.

La participació de bandes ha viscut moments d'esplendor i d'altres més discrets, marcats sovint per la voluntat política i les circumstàncies econòmiques. La Comissió encapçalada per Ramon Soler l'any 2004 va fer una aposta clara per tornar a posar la Banda al centre de la Festa, convidant la Societat Unió Musical de Carlet, amb més de cent músics, que va fer sonar la Festa Major amb tota la seva força fins a l'aparició de la nova banda local, la Suburband.

La Suburband va néixer el 2003 amb la voluntat de ser una banda valenciana per la nostra Festa Major, amb assajos al Retiro i classes d'instrument enfocades directament a formar músics per tocar a la Banda. El projecte es va anar consolidant i es va estrenar en la Festa Major el 2008, acompanyant la bandera fins a casa del President. L'any següent, el 2009, ja va

assumir la vigília de Festa Major, i des de Santa Tecla d'aquell mateix any, la Suburband ha estat la Banda que ha cobert gairebé tots els actes de la Festa.

No són temps fàcils per a les organitzacions populars com les bandes. El compromís i l'esforç no són valors a l'alça, i fer moure els engranatges d'una entitat amb tanta gent es fa cada cop més difícil. Penseu que el grau d'implicació és alt: cal comprar-se un instrument (sovint car), apuntar-se a classes, estudiar amb constància i ser-hi als assajos i a les sortides durant tot l'any. Malgrat tot, aquest repte ha estat entomat per molts sitgetans: uns 200 músics hem format part de la Suburband en algun moment. També ens han dirigit diversos directors i s'hi han viscut diferents etapes. Però crec que tothom coincidirà si dic que en Joan Pinós i l'Oriol Pasqual han estat peces imprescindibles per aconseguir que la Suburband no només hagi sobreviscut a les crisis, sinó que, en molts moments, com l'actual, la banda local visqui amb brillantor, orgull i so propi.

I ara que hem parlat de passat, de compromís i de festa, només em queda desitjar que us feu vostra, si no ho és ja, aquella veritat fundacional de casa nostra: la Processó s'ha de veure fins a la Banda, almenys una vegada.

I no és fins que has vist passar la Banda, amb els últims passatges aguts de clarinets i flautes, que saps que la Festa és sencera del tot.

Bibliografia

- Web Sitges Festa Major: *Programes de Festa Major de Sitges*. <https://www.sitgesfestamajor.cat/sobre-la-festa/programes/>
- Web Sitges Festa Major: *Una visió històrica*. <https://www.sitgesfestamajor.cat/sobre-la-festa/visio-historica/>
- Forns, M. (2004). *Santa Tecla. Vaivens de la Festa Major petita de Sitges*. Sitges: Grup d'Estudis Sitgetans.
- Fontanals i Argenter, B. (2009). *El distret món de la música sitgetana, 1694-1920*. Sitges: Ajuntament de Sitges.
- Galbis López, V. (2001). *Les bandes valencianes: història, activitats i projecció social*. A X. Aviñoa (Dir.), *Història de la música catalana, valenciana i balear*. Vol. VI: Música popular i tradicional (pp. 161-209). Barcelona: Edicions 62.

Goigs, joia, Festa Major

De M. Loreto Almirall Malivern

*Vostre gran virtut vos feu
entre tot l'Apostolat,
de Jesucrist molt amat
Apòstol Sant Bartomeu*

*Tecla, de Sitges, amada
gran Patrona.
Ajudeu-nos, ara i sempre,
i en la mort, per l'hora bona.*

*Puix que sou tan poderós
y en Sitges molt venerat.
Siau lo nostre Advocat
Sant Lilio Martyr gloriós*

58

Preguen, canten i ballen la bona gent del poble pla, pagans convertits al cristianisme, des de temps era temps, ara farà uns dos mil anys.

I doncs, quan, on i com, van sorgir aquests goigs que esclaten en poemes rústics i tonades planes? Just en els segles XIV i XV, entre el final del romànic de severes i solemnes majestats entronitzades i el principi del barroc on tot es va caragolar amb escenes terriblement realistes i dramàtiques.

Enmig, va florir el gòtic, on la Mare de Déu mira amb tendresa el seu Infant, els àngels somriuen i el gest esdevé amable.

Les notícies escrites, més remotes, les trobem dins el s.XIV a la crònica de Ramon Muntaner on els soldats catalans van cantar els goigs a Sant Pere perquè ploqués l'endemà, ja que havien de contraatacar Gal·lípoli. L'inefable Llibre Vermell de Montserrat no pot pas quedar enrere: *Ballada dels goyts de nostre Dona en vulgar Cathallan a ball redo.*

Però la paraula 'goigs', sobretot, fa referència als goigs de la Mare de Déu sota l'advocació del Roser. A Sitges en tenim una magnífica mostra amb el retaule gòtic de 1446 que podem veure al presbiteri de l'actual capella de l'Hospital de Sant Joan Baptista. Com a bon Altar del Roser, hi contemplem els set goigs de la Mare de Déu: Anunciació, Naixement, Adoració dels Reis, Resurrecció, Ascensió, Vinguda de l'Esperit Sant, Assumpció i, a l'àtic, la Coronació de Maria. L'únic element discordant és que al lloc on hauria de presidir la talla de la Mare de Déu del Roser, actualment hi fa estada Sant Joan Baptista, patró de l'Hospital. Tanmateix, tot queda entre família.

'Els goigs són composicions poètiques, de caràcter popular, que es canten a la Mare de Déu, a Crist o als sants amb ampla tradició i implantació als Països Catalans [Gran Enciclopèdia Catalana]

Un dels encerts de la popularització dels goigs va ser el seu format d'un full solt amb disseny acurat i fàcil de repartir, el poema en versificació heptasíl·laba encaixa fàcilment amb la melodia universal dels goigs. Aquest format, aparentment fràgil, ha estat una font d'informació de primera mà, sobre la literatura, música popular, antropologia cultural i ha deixat empremta de la configuració poètica trobadoresca.

La Catalunya de la Renaixença no va desestimar aquest valor propi dels territoris que formaren la Corona d'Aragó, no només els van rescabalar sinó que poetes, compositors, dibuixants i impremtes, van posar l'art a peus de Sants, Santes, Crist i Nostra Senyora.

Clica aquest QR per
escolltar el Goig en llaor a
l'Apòstol Sant Bartomeu

Sitges és terra de celebracions de tota mena, n'hem fet forma i signe de la nostra identitat, vivim de la Festa i per a la Festa, donant abast a tota classe de sensibilitats i maneres d'entendre la vida. El dia del Vinyet és el pòrtic d'entrada de la Festa Major. Entre Oficis, Rosaris, Goigs i Sardanes, l'aplec del Vinyet esdevé trobada joiosa de sitgetans i ribetans de soca-rel. Els Goigs a llaor de la Benaventurada Santa Maria del Vinyet són cantats per la feligresia al final de les celebracions religioses del Santuari. Convido que us els llegiu, entonant suaument la seva melodia i veureu com a les set primeres estrofes, que són les més antigues, hi trobareu una de les metàfores més boniques del cultiu de la vinya i del vi fent referència als goigs de la Mare del Senyor.

Ara que els pobles veïns canten goigs a desdir als seus Sants Patrons, què esperem els sitgetans per cantar gojosament als nostres estimats Bartomeu i Tecla? Cal agrair l'aportació de l'organista actual Sr. Francesc Pi i el cor dels Amics de l'Orgue, que ens han fet avinent el cant dels goigs en el Lliurament de la Bandera i final d'Oficis solemnes de Sant Bartomeu i Santa Tecla. Però crec que seria encertat, sota la seva tutela, que hi afegíssim la veu del poble fidel, potser un xic desafinada i a contra temps, però en línia dels cants ancestrals.

Aturem-nos un moment per contemplar la peça del retaule gòtic, que ens ha quedat de l'obra de Nicolau de Credença de 1499, a la Parròquia. Tecla i Bartomeu, junts, compartint marc amb bona companyonia, vestits amb gales que destaquen la solemnitat i mèrit de les seves vides entregades al predicament de l'Evangeli. Si el retaule fos sencer, hauríem pogut veure les caselles individuals on hi havia pintats els seus tràfecs vitals, però allà on la vista no arriba, sí que ho fa la lletra i el cant.

Cantem Goigs! En tenim per triar i remenar. Les lletres ens venen de temps reculats i, pel que fa a les músiques, tres compositors locals ens han donat llustre als nostres goigs: els mestres Josep Sancho i Marraco, Jordi Pañella i Virella, Josep Pagès i Busom.

Clica aquest QR per
escolltar el Goig en llaor
de la Gloriosa Verge i
Protomartir Santa Tecla

GOIGS EN LLAOR DE L'APÒSTOL SANT BARTOMEU

Els goigs de Sant Bartomeu ens presenten l'Apòstol «de Jesucrist molt amat» tot i que l'Evangeli de Joan relata les seves desconfiances: «De Natzaret en pot sortir res de bo?». El poema a «l'autèntic Israelita, un home que no enganya» canta la predicació a terres llunyanes d'Àsia. En aquell temps d'autopistes romanes, anar a l'Índia Citerior, (una mica més cap aquí del riu Indus), mostra el seu atreviment. Sembla que a Armènia és on va fer una eficaç exhortació, amb l'ajut de l'Evangeli de Mateu. Plantant cara a ídols i dimonis, va alliberar la filla del Rei Polemó assolint «admirables conversions». Però ai, les conxorxes del poder!

*«Astiages son germà, (del Rei Polemó)
com vil tirà,
Vos fa prendre molt vilment.
La pell inhumanament
cruel manà
arranquen de Vos vivent».*

Si algú vol portar un ram de nards a la seva tomba, el trobareu al cor de Roma, en una petita basílica, a l'illa Tiberina.

GOIGS EN LLAOR DE LA GLORIOSA VERGE I PROTOMARTIR SANTA TECLA

*En tot fòreu preciosa,
ben hermosa,
rica, discreta i pagana.
Us feu la fe cristiana
més famosa
i aplaudida Sobirana
des de l'una a l'altra zona.*

Donzella bonica, d'amor abrandat, apagà focs, amansí feres, llampà basses pudentes fins que va fer exclamar als seus botxins:

– *Qui ets tu? i què passa al teu voltant?*
– *He cregut en aquell en qui Déu s'ha
complagut, refugi pels oprimits,
alleujament pels desesperats, recer pels
afeixugats.*
*De Sant Pau, vostre instructor,
son ardor imitàreu predicant,
convertint i batejant, amb fervor.*

Qui li vulgui retre homenatge amb un ram de *tecleres*, la seva tomba queda una mica lluny, a Turquia, a les afores de la ciutat de Silifke hi trobareu el Santuari Ayatekla, d'on en sortireu amb l'ànima curada.

Tarragona ens va fer un bon regal aportant-nos el seu Patronatge. Infants i adolescents han entronitzat amb força la Festa Major Petita, fent-la Gran, en l'Esperit tendre de feminitat valenta.

Honor i Glòria als Sants Patrons, en la seva solemne entrada: grallers, timbalers, organistes, campaners, roda de campanetes, foc i trons, balls, esclat, portes esbatanades, catarsi, de tantes persones anònimes que han conformat el patró de la seva vida com a dones i homes de bona voluntat.

Bibliografia
Casanovas Giner, S. (2001). *Quadern de Goigs de la Parròquia de Sitges*. Tarragona, Prevere.
Fontanals i Argenter, B. (2022). *Traient la punta a la història de Sitges, volum 2*. Sitges: Ajuntament de Sitges.
Inarejos, J.P. (2025). *Amb ulls de romànic*. Rosa dels Vents.
Coll i Mirabent, I. (1998). *Els Credeça, pintors s. XVI*. Sitges: Grup d'Estudis Sitgetans.
Gardi, J. (2023). *Què són els goigs i per què els cantem?*. Web Catalunya Religió: <https://www.catalunyareligio.cat/ca/son-goigs-cantem>.
Web Viquipèdia: *Els Actes de Pau i Tecla, text apòcrif neotestamentari s. II*. https://ca.wikipedia.org/wiki/Fets_de_Pau_i_Tecla

Unes paraules de l'equip de Barraques

No, no va ser una frase real que es va dir en una reunió de la junta de Barraques. Tampoc s'ha dit mai en un ambient més distès a la barra d'un bar fent una cervesa o enmig del públic d'un concert. Però sense saber-ho ocupava els somnis (no els humits, els altres) de bona part de totes les persones que han passat per Barraques i, potser encara més, per aquelles que hi són des de l'inici.

Per entendre el motiu del «ja podem plegar» ens hem de remuntar l'any a 2012, un any

abans de la primera edició de Barraques. Aquells anys la Festa Major passava per una època complicada. De fet, eren temps de vaques magres no només per la Festa Major sinó per bona part de la societat després de la crisi sistèmica del 2008. Un altre efecte d'aquella crisi va ser el sorgiment d'un sentiment reivindicatiu que buscava crear alternatives a la situació del moment, més enllà de les poques i rígides opcions que oferien les administracions. També des del vessant cultural.

Així, un grup de sitgetans i sitgetanes amb poca experiència però moltes ganes van començar a pensar en com estava de buit el panorama musical per Festa Major. Era necessari crear una alternativa que aglutinés forces entre diferents entitats i apostés per una programació musical moderna, variada i a cavall entre grups consolidats i novells. Naixien així les Barraques de Sitges.

Començaven tretze anys de concerts, riures, moltes hores de feina voluntària, muntatges i desmuntatges de barres, reunions amb l'Ajuntament i altres administracions, treball conjunt amb les entitats i un llarguíssim etcètera entre canvis de model, emplaçaments i pandèmies. Tretze anys, però, en els que no hem perdut l'objectiu inicial: donar a Sitges i a la seva estimada Festa Major una proposta musical a l'altura, organitzada des de l'autogestió i el treball en xarxa i que ha de ser tant sí com no oberta i gratuïta.

I així, de mica en mica, ens hem anat fent un lloc a l'ajustadíssima agenda sitgetana, esdevenint el tret de sortida a la Festa Major. A més, hem buscat ser presents en altres moments del calendari cultural de la vila: per Carnaval amb el Ball del Fardo (l'únic i inigualable), col·laborant amb les

festes dels barris, venent llibres i roses per Sant Jordi, fent costat a iniciatives de les entitats sitgetanes de la més diversa índole i organitzant activitats d'allò més variades i estrafolàries possibles. En definitiva, a les Barraques ens agrada ser a totes les salses i volem pensar que formem part del patrimoni sitgetà. Un patrimoni que és de totes i de ningú. Un no-sé-què que és present en cadascú de nosaltres i que identifiquem com indispensable. Potser ens hem emocionat massa ara... Però hem de confessar que l'expressió «som patrimoni» sí que s'ha dit en més d'una ocasió, mig de broma, mig de veritat. I amb això no volem ser pretensiosos sinó reivindicar (des de l'inici reivindicant) el paper dels projectes autogestionats, la importància de les entitats i associacions i la feina desinteressada i al servei de tothom en el si d'un municipi com Sitges; de vegades massa còmplice de l'aparença i el benefici.

Anem acabant, que ja deu haver-hi algú que s'està despistant i vol passar a la pàgina següent. Després de tot el que hem viscut i havent arribat a ser patrimoni... ja podem plegar? La resposta és clara: No. Ens queda encara energia per aquestes Barraques que venen i per unes quantes més. Però les volem fer seguint els principis que ens han portat fins aquí i esperant que es valorin com a tals.

Visca l'autoorganització!

Visca la cultura i la música!

Visca les entitats de la vila!

Visca les Barraques!

Visca la Festa Major i la gent que la fa!

NO T'HO PERDIS

→ Viure les Barraques des de dins amb **el voluntariat**. Repetiràs!

→ Descobreix els grups que ho petaran els pròxims anys:

Remei de Ca la Fresca, Boom Boom Fighters i Maruja Limón

→ Vine a cantar els èxits de sempre de **Buhos o Lendakaris Muertos**

→ Música de primera a la Fragata i gratis. **GRA-TIS!**

BARRAQUES SITGES 2025

14 | 15 | 16
d'agost del 2025

Plaça de
La Fragata - Sitges

BUHOS - LENDAKARIS MUERTOS
CRIM - MARUJA LIMÓN -
JAZZWOMAN
BOOM BOOM FIGHTERS -
PITXORINES
REMEI DE CA LA FRESCA -
AKELARRE
KINTUS - ZEBRASS MARCHING
BAND
PESSIGOLLES - LO PUTO CAT -
DJ KZU - DJ CEBA -
DJ ALTERNATIU

Ajuntament
de Sitges

BAR
RAQUES
sitges

Blanc Subur

Festa Major 25

**NIT
DE
FOC
2025**

20
SETEMBRE

19.30

TIMBALADA

20.30

ESPETEGAFOC

21.30

CORREFOC

BOTIGA DEL CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE LA MALVASIA

PLAÇA JOAN DURAN I FERRET S/N

Dilluns i dimecres, de 10 a 14.30 h

Dijous, divendres i dissabte, d'11 a 14.30 h i de 17 a 21h

Diumenge, d'11 a 14.30 h

Collita

D.O. Penedès

2023
Edició limitada

Centre d'Interpretació
Malvasia de Sitges

CELLER
HOSPITAL DE SITGES

Fundació Privada
HOSPITAL SANT JOAN BAPTISTA
SITGES

26è Concurs de Fotografia

FESTA MAJOR

Sitges 2025

13^è CONCURS FOTOGRÀFIC DE FESTA MAJOR A INSTAGRAM

del 19 al 26 d'agost de 2025

**1^r
PREMI**

**ÀPAT PER A DUES PERSONES
AL RESTAURANT LA SALSETA**
DE DIMARTS A DIVENDRES

**2ⁿ
PREMI**

**ÀPAT PER A DUES PERSONES
A LA PIZZERIA DEL
CAP DE LA VILA**

**3^r
PREMI**

**VERMUT PER A DUES
PERSONES A LA VERMUTERIA
LA GRALLA**

+ COL·LECCIÓ DE PULSERES DELS
@diables.abpsitges + UN LLIBRE DE LA
COL·LECCIÓ 'LA TARLATANA'

Inclou el hashtag
del concurs

#fmsitgesABPS25

Les 20 fotos finalistes seleccionades
s'exhibiran en una exposició
del 13 al 28 de setembre
a la Vermuteria La Gralla

Consulta les bases del concurs
a la nostra web:
www.agrupasitges.cat

Inauguració de l'exposició:
dissabte 13 de setembre, a les 13 h

ORGANITZA

HICOLLABOREN

Ajuntament
de Sitges

FESTA MAJOR SITGES (25)

Gràcies per fer que la Festa soni!

Volem agrair al següents patrocinadors la seva col·laboració i generositat amb la Festa Major de Sant Bartomeu i Santa Tecla

I la família Arbonés-Heredia

